

Domoljub

v Ljubljani, 19. avgusta 1936

Celo 49 • Str. 34

Pri belih menihih v Stični

Stična, nedvomno najlepši kotiček naše Dolenjske, je 15. in 16. avgusta bila kraj, kamor so bile uprte oči vseh vernih Slovencev. Odnosni samostan belih menihov je slovesno praznoval svoj 800 letni jubilej dela za verski, kulturni in gospodarski preporod naroda. Istočasno s to lepo proslavo smo obhajali tudi obletnico veličastnega evharističnega kongresa v Ljubljani, ki je zapustil v srcih stotisočev nepozabne sledove.

Družina belih menihov, ki jo očetovsko modro vodi mil. opat dr. Avguštin Kostelec, je z velikanskim trdom in žrtvami poskrbela, da je bil samostan in okolica naravnost svatovski okrašena in da je bilo skrbno pripravljeno vse, kar je potrebno, da morejo tisočglave množice varno in udobno slediti poteku vseh lepih svečanosti.

Na praznik Vnebovzvetja je okolica Stične nenavadno oživila. Redni in posebni vlaki so dovažali tisoče udeležencev. Ceste so bile prepolne. Dolge kolone fantov kolesarjev so hiteli od vseh strani. Od Žužemberka, Trebnja, Litije in Smarja pa se je vila po cestah nepretrgana vrsta okrašenih voz, polnih navdušenih romarjev. Za prihod prvih množic je pokazal, da bo udeležencev veliko več, kakor so pričakovali. In res je bilo tako!

Sprejem odličnih gostov

Za sprejem odličnih gostov in desetstisočev ljudstva je bilo na praznik popoldne vse pripravljeno.

V soboto so dospeli v Stično opatje znamenitih inozemskih cistercijskih samostanov, da se skupno radujejo proslave ene svojih najstarejših sester Stične. Dospel je tudi škof dr. Srebrnič, veliki prijatelj stiškega samostana, ki je med svetovno vojno prebival tu kot begunec.

Ob pol petih popoldne se je odpravila izpred ljubljanske škofije skupina nekaterih odličnikov. V avtomobile so sedli: ljubljanski škof dr. Gregor Rožman, lavantinski škof dr. J. I. Tomažič, župan slovenske prestolnice dr. Juro Adlešič s soprogo in drugi. V Stični so jim domačini in vse ljudstvo pripravili veličasten sprejem. Najprej jih je pozdravilo pokanje topičev in zvonjenje. Blizu stiškega kolodvora pa jih je čakala mogočna četa konjenikov, samih kmečkih fantov v narodnih nošah, ovenčanih s cvetjem ter okrašenih z državnimi in slovenskimi zastavami in prav tako okrašenih konjih. V triumfalnem sprevodu so fantje spremili oba slovenska škofa in ljubljanskega župana po cesti proti Stični. Ob dolgi cesti je stal neprekinjen špalir

ljudstva, mogočna pa je bila zlasti četa naših fantov, kakšnih 1500, ki so prišli v Stično s svojimi okrašenimi kolesi.

Sredi potoja od stiškega kolodvora in Stične same so vrli stiški fantje postavili dva ogromna mlaja. Pod njima se je zbralo več tisoč ljudstva. Ko sta oba škofa izstopila, so zadoneli navdušeni klici: »Bog živi!« Fanfaristi Prosvetne zveze, oblečeni v narodne noše, so zaigrali pozdravno koračnico.

Najprej sta oba slovenska nadpastirja pozdravila sredi poti zastopnika Katoliške akcije dr. Žitko in dr. Basaj. Pod ogromnim mlajem je bil glavni sprejem. Tu so sprejeli oba škofa in ljubljanskega župana stiški opat dr. Avguštin Kostelec, okrajni načelnik dr. Hacin iz Litije in opatje iz sosednjih cistercijskih samostanov. Sprejema so se udeležili tudi vsi okoliški župani in mnogo višje duhovščine.

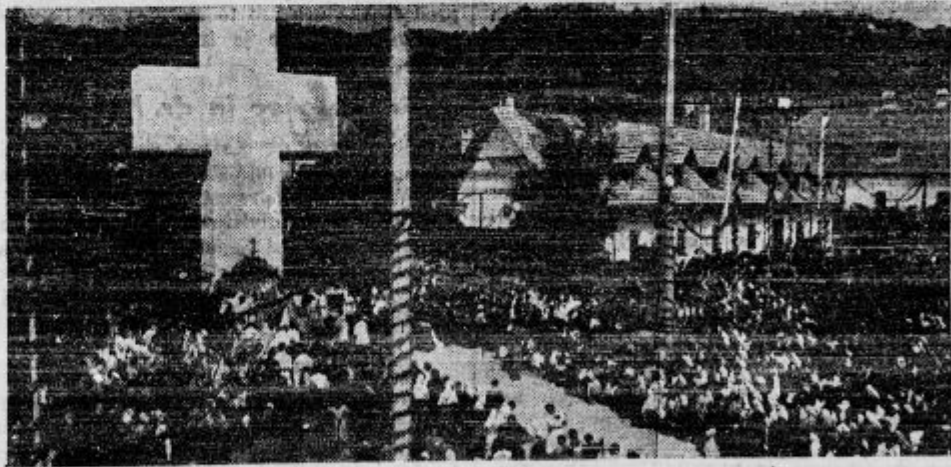
Ljubljanski župan dr. Adlešič je pozdravil Stično v imenu Ljubljane, kulturnega središča Slovenije.

Posebno lep je bil pozdrav domačih fantov in deklet, ki so goste pozdravili z zborno deklamacijo.

Po pozdravih se je razvil proti samostanu

Veličasten sprevid

Na čelu sprevida je šlo več okrašenih voz z udeleženci slavnosti, za tem okoli 1500 kolesarjev ter okoli 100 konjenikov, nato kolona avtomobilov s častnimi gosti. Dolga je pot od stiškega kolodvora do samostana, pa tudi od kraja prvega kraja sprejema, vendar so skoraj vso pot zavzeli navdušeni romarji. Cerkveno dvorišče Stične je ogromen prostor, ki more sprejeti kakšnih 15.000 ljudi. Dvorišče se je kmalu napolnilo, da je na njem

Prvi pozdrav je izrekel cerkvenima knezoma stiški opat dr. Avguštin Kostelec, ki je izrazil radost in srečo Stične, da na svoj jubilej obhaja obletnico lepega ljubljanskega evharističnega kongresa ter želel, da bi ta obletnica zbudila milosti in blagoslov evharističnega kongresa. Pristržno je g. opat pozdravil tudi druge goste, zlasti g. župana stolnega mesta Ljubljane dr. Adlešiča ter povabil vse k počestitvi Evharističnega Kralja ter jim želel Njegovega blagoslova.

Prav topel pozdrav je izrekel lavantinski vladika dr. Tomažič. Sporočil je pozdrave Sloškovim škofom ter se obenem zahvalil Dolenjcem za njihovo udeležbo na Sloškovih slovesnostih.

zavladala silna gneča. Na zapadni strani dvorišča je bil postavljen oltar, nad njim pa ogromen križ.

Ljubezen množice do častiljivega starčka, nadškofa Jegliča, si je dala v soboto popoldne zopet duška, ko se je na cerkvenem dvorišču pojavil nadškof dr. Jeglič sam. Ves čas stiških slovesnosti je bil nadškof dr. Jeglič predmet toplih in pristržnih pozdravov.

Slovesen začetek

Ko se je glavni del množice zbral na slavnostnem prostoru, je naš vladika dr. Gregorij Rožman s slovesnim klicanjem sv. Duha začel svečanosti. Odpeval je zbor stiških menihov

in zbor otrok. Takoj nato je imel predsednik stalnega odbora za prirejanje evhar. kongresov škof dr. Jos. Srebrnič globok otvoritveni govor.

Med govorom škofa dr. Srebrniča je cerkveno dvorišče polnil še vedno nov dotok ljudstva. Med pokanjem topičev in prižiganjem stoterih lučk na cerkvenem stolpu in samostanskih poslopjih, ki obkrožajo cerkveno dvorišče, so se začele slovesne litanije z blagoslovom. Čudovito lep je bil pogled na pisano množico, ki so jo obsevali bleščeči snopi žarometov. Stare so že pesmi, a nemišljivo, večno lepe. Deset tisoč src je z njimi spletało vence Njemu in Njej, ki jo pesem tako otroško pristrčno opeva:

»Lepa si, lepá si, roža Marija...«

Med petjem in molitvijo se je spuščal mrak na zemljo. Beli evharistični križ pred oltarjem se je mogočno odražal iz zelenega ozadja in se dvigal pod nebo, na katerem so se kot daljne nebeske bakle začele prižigati zvezde. V tih večer je zadonela še mehka melodija pesmi »Češćena si, Marija...« Slovesne litanije z blagoslovom so bile končane.

Na sporedu je bila nato domača igra »Jurij Kozjak«, ki se pa na žalost ni mogla dograti. Naval množice je bil namreč tako silen, da nikakor ni bilo mogoče držati prostega prostora, ki je bil potreben za igralce, konjenike, vozove itd. Toda to skoro ni bila nikaka praznina v sporedu, kajti tisoč mož in fantov so se že začeli zbirati v mogočen spreved k polnočnici.

8000 mož in fantov v nočni procesiji

Krono vseh slovesnosti je nedvomno dosegla veličastna nočna procesija slovenskih mož in fantov, ki se je ure dolgo pomikala od samostana na grič Vinograd, kjer je bila za moše in fante slovesna polnočna maša in obhajilo.

Kdor je videl te nepregledne vrste, ki so v strnjelih vrstah romale na hrib, z zbranimi mislimi in pobožno sklonjenimi glavami, kdor je slišal te mladeniško sveže in od starosti raskave glasove, ki so zdaj v glasni molitvi, zdaj v ubrani pesmi prosili božjega blagoslova zase in za vse druge, temu bo slika tega čudovito lepega prizora trajno blestela v srcu.

Prvi romarji so se izpred stiške cerkve začeli pomikati po novi, nalašč za to priliko zgrajeni jubilejni cesti že okoli pol 11. Koliko fantov in mož je prisostvovalo tej najlepši jubilejni svečanosti, lahko vsak zračuna sam, če povemo, da so zadnji romarji v procesiji prikorakali na vrh šele nekaj minut pred 1 ponoči. Nepopisno veličasten je bil pogled z vrha, kjer je bil postavljen oltar, pogled na to gorečo reko, ki se je v slikovitih vijugah vzpenjala navzgor. Lepoto te pristrčno nočne svečanosti so povečali še številni kresovi, ki so goreli po daljnjih in bližnjih gričih. Od časa do časa je izpod vrha šinil pod nočno nebo svetel pramen rakete in se razpočil v tisoč iskrečih se zvezdah.

Oltar na vrhu je bil ves obdan z mlaji, girlandami in cvetjem. Okoli njega so se zgrinjale čedalje gostejše množice romarjev. Reditelji tod skorajda niso imeli kaj dela. Povsod je vladal vzoren red. In to je že nekaj, če pomislimo, da je bilo treba razvrstiti po

pobočju okoli oltarja — nad 8000 fantov in mož! Medtem, ko so prihajale vedno nove trupe, so si zbrani romarji krajšali čas s prepevanjem.

Proti koncu procesije je za številnimi praporji in cerkvenimi banderami korakal škof dr. Rožman s Najsvetejšim.

Na pripravljeno oder pod oltarjem je stopil novomeški prošt g. Čerin, ki je imel na zbrane fante in moše globoko pomemben cerkven govor. Službo božjo je daroval škof dr. Rožman. Po končani sv. maši je škof dr. G. Rožman izpregovoril nekaj toplih, pristrčnih besed za sv. obhajilo, ki ga je prejelo to noč čez 5000 fantov in mož.

Medtem, ko se je procesija vila na hrib, je del deklet in žena spodaj na cerkvenem dvorišču ob spremljevanju poštarke godbe ubrano prepevala nabožne pesmi. Drugi del deklet in žena pa se je zatekel v cerkve, kjer so bile spovednice oblegane vso noč.

Nedeljske prireditve

Prekrasno nedeljsko jutro je dalo Stični zopet nove množice. Tisoči so že odhajali na svoje domove, da izmenjajo one, ki ponoči niso mogli v Stično, pa bi se vsaj enega dela slavnosti radi udeležili.

Zgodaj zjutraj je imel mariborski vladika dr. Iv. Jos. Tomažič v stiški baziliki slovesno službo božjo s krasnim nagovorom. Bazilika je bila prepolna vernikov.

Stanovska zborovanja

Ob osmih zjutraj so se začele zbirati tisočglave trupe žena, deklet, mož in fantov na prostorih, ki so bili določeni za stanovska zborovanja. Zborovali so globokim mislim govornikov pazljivo sledili, nakar so se že pred deveto uro vse te množice zgrnile zopet k oltarju, kjer se je imela začeti slovesna služba božja.

Dr. Korošec in dr. Natlačen

Malo pred deveto uro sta se pripeljala v Stično notranji minister dr. Korošec in ban dr. Natlačen v spremstvu mnogih odličnih osebnosti. Tudi divizijski poveljnik general Nedeljković je istočasno prišel. Množice so vse navdušeno pozdravljale. Zlasti dr. Korošec je bil deležen velikih in navdušenih manifestacij.

Slovesna maša

Ko so se množice zbrale okrog oltarja, se je začel bližati oltarju mogočen spreved duhovščine s cerkvenimi dostojanstveniki v škofovskih oblačilih, katerim se je priključila skupina odličnih gostov z dr. Korošcem, banom in divizijonarjem na čelu. Množica je spreved pozdravljala z mahanjem robocev, s cvetjem in navdušenimi vzkliki.

Škof dr. Gregorij Rožman je imel najprej slavnostni govor, ki so ga zvočniki ojačili tako, da je bilo slišati vsako besedo, nato pa je pristopil k oltarju sivolasi nadškof dr. Ant. B. Jeglič in daroval pontifikalno mašo, med katero so prepevali koralne speve, dočim je pred in po maši mogočno pelo vse ljudstvo domače pesmi.

VINA dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri **CENTRALNI VINARNI** v Ljubljani.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Takoj po maši se je pričelo kratko

Manifestacijsko zborovanje

ki ga je vodil predsednik Katoliške akcije dr. Stanko Žitko. Uvodoma je pozdravil poleg množice zlasti navzoče častne goste, nakar je predlagal primerne pozdrave vs. očetu, kralju Petru II. in knezu namestniku Pavlu. Slavnostni govor je imel nato opat stiškega samostana dr. Avguštin Kostelet, mož, ki nosi glav. no zaslugo, da so vse slovesnosti v Stični tako lepo potekle. Za njim je govoril še predsednik K. A. dr. Žitko. Kljub temu, da so bile množice vsled prečute noči in že dolgega dopoldanskega sporeda precej izmučene, so govornike vendar rade poslušale.

Sv. oče odlikuje Stično

H koncu zborovanja spregovori še škof dr. G. Rožman, ki naznani navzočim veselo vest, da je sv. oče odlikoval stiški samostan na ta način, da je proglasil romarsko cerkev Zalosine M. B. v Stični za baziliko. Je to edina cerkev v naši škofiji, ki ima ta časten naslov, združen s posebnimi milostmi in odpustki, ki so isti, katere dobi človek, ako obišče prave bazilike v Rimu.

Po zborovanju so se množice za kratek čas razšle. Večinoma so posedli ljudje na senčnih vrtovih in se okropčali z jedili, ki so jih prinesli s seboj. Stiška ekonomija pa je za skromno ceno nudila romarjem tudi primerna okrepčila.

Zaključna procesija

Točno ob dveh popoldne so se tisočglave množice, urejene po dekanijah in župnijah, združile v ogromno procesijo, ki je bila dostojen zaključek vseh svečanosti. Cela stiška kotlina je odmevala od petja, godbe in glasne molitve. Nad sto zastav je plapolalo po zraku. Kakor dragocen pas se je procesija vila med polji in travniki v velikem krogu od samostana in zopet k samostanu nazaj. Mogočne skupine so imele v procesiji zlasti dekanije Žužemberk, Trebnje in Šmarje, ki so nekaj skoro vse spadale pod oblast stiškega samostana. V slavnostnem evharističnem sprevedu je bilo nad 6000 ljudi.

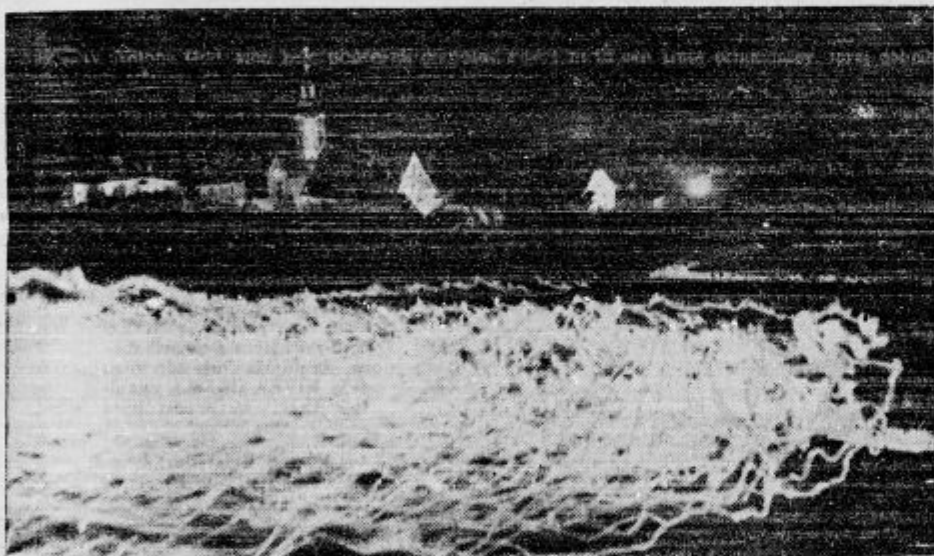
Ko se je procesija vrnila v samostan, so bile še litanije z ljudskim petjem, posvetitev in blagoslov, nakar so množice v dobri pol uri Stično izpraznile in se vesele in navdušene podale na svoje domove.

★

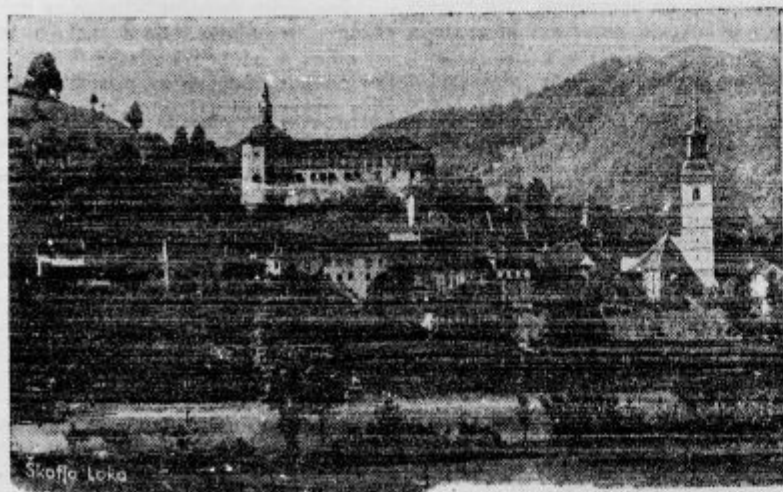
Sleheri, ki se je udeležil stiških slavnosti, je odnesel s seboj mogočen vtis tega velikega kulturnega in verskega dogodka. Organizacija prireditve je bila ves čas na višku ter zato zaslužila stiški cistercijani in pa njihovi pomočniki od Katoliške akcije vse priznanje.

Pogled na del tisočglavih množic, ki so se v nedeljo udeležile slovesne službe božje v Stični

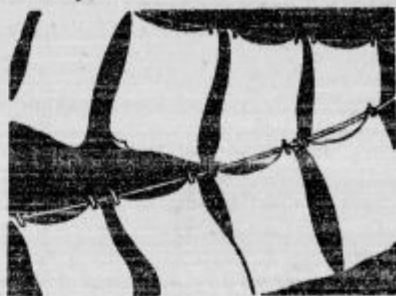

Pogled na nočno procesijo mož in fantov v Stični. V ospredju ognjeno morje bakelj, v ozadju pa razsvetljeni samostan belih menihov

Škofja Loka, kjer so v nedeljo slovesno proslavili začetek samostojnega okrajnega glavarstva

**"Kakor novo je
-perilo!"- saj je
oprano z Gazelo!**

TERPENTINOVO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

Angleški kralj nas je obiskal

Vse svetovno časopisje se bavi te dni s prihodom angleškega kralja Edvarda VIII. v našo državo. Angleški kralj je prišel v Jugoslavijo z vlakom preko Jesenic. V Kranju je izstopil in se odpeljal na Brdo v grad kneza-naměstnika Pavla. Po kratkem odmoru je kralj Edvard nadaljeval

pot preko Ljubljane in Zagreba v Sibirsk. Tam ga je že čakala posebna angleška ladja, s katero dela kralj največje države na svetu izlete na razne dalmatinske otoke. Kralj Edvard lovi ribe in se pogovarja po tolmачih z našimi ribiči. V Novem gradu je angleški kralj opazoval balinanje in se mu je ta igra tako dopadla, da je kupil kroglo in bo tudi sam balinal, ko se vrne v London. Mnogi si obetajo od obiska angleškega kralja veliko in trajno poživitev našega turističnega prometa

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

d Naš kralj Peter, ki biva sedaj na Bledu, je obiskal te dni v Kamniku zasebni muzej g. Sadnikarja. Kralj se je mudil tudi v Ljubljani v trgovini Krisperjevi, kjer je nakupil nekaj tehničnih predmetov.

d Na Bled je prispel kentski vojvoda z vojvodinjo Marino. Kentski vojvoda je brat angleškega kralja Edvarda, ki se te dni mudi v Dalmaciji in sorodnik našega kneza-namestnika Pavla.

d Sestra nemškega državnega kancerja Ema bo prebila del svojih počitnic v bližini Splita.

d 40 let je že samostojen dimnikar mariborski obrtnik Josip Racek. Delu čast!

Dr. Polenšek Marijan

ordinarij bolnice usmiljenih bratov in banovinski zdravnik ne ordinira od 15. do 31. avgusta.

d 80. rojstni dan je praznoval Rupert Andrej, rojen v Zg. Kašlju. V papirnici v Vevčah je služil kot kurjač in strojnik dolgih 58 let. Bil je zgleden katoliški delavec, ki jih danes tako primanjkuje. Bog živi jubilara še mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d Bojevniki se bodo zbrali letos na Brezjah v nedeljo, 23. avg. Ob 10 bo cerkvena slovesnost, nato pa razgovor o osnutku za Bonačev spomenik. Pevci naj se zbero k pevski vaji ob pol 10 v samostanski dvorani. Vse vojake iz svetovne vojne vabimo, da pridejo ta dan na Brezje.

d 30 milijonov dinarjev posojila dobi od Državne hipotekarne banke ljubljanska mestna občina. Ta velik uspeh pristašev Jug. rad. zajednice priznava tudi sedanji vladi nasprotno časopisje, ki piše, da se je s tem posojilom vendarle pričela vidnejša ozdravitev naših denarnih zavodov.

d Mezdno gibanje trboveljskih rudarjev. Na poziv Rudarskega glavarstva v Ljubljani se je vršil sestanek med predstavniki Trboveljske premogokopne družbe in zastopniki delavskih organizacij, da se posvetujejo o položaju, ki je nastal v revirjih Trboveljske premogokopne družbe radi odpovedi kolektivne pogodbe in od strani Trboveljske premogokopne družbe napovedane reorganizacije rudniških obratov. Po temeljiti razpravi sta se obe stranki sporazumeli na sledeče: 1. Trboveljska premogokopna družba odloži za 15. avgust 1936 napovedane odpustitve delavstva. 2. Delavski zastopniki bodo pospešili sestanke z delavstvom tako, da se bodo pogajanja nadaljevala 26. avgusta 1936. 3. Trboveljska premogokopna družba, kakor tudi delavski zastopniki izjavljajo, da bodo storili vse, da se pri napovedanih pogajanjih doseže obojestransko zadovoljiv sporazum.

d Poškodovanje katastrskih znakov je kaznjivo. Po naredbi ministrstva financ, oddelka za kataster, se bo na ljubljanskem mestnem ozemlju vršilo merjenje v svrhu poznejše podrobne meritve novo vključenih občin. Mestno poglavarstvo prosi zato vse prizadete posest-

nike, da organe fin. ministrstva pri njihovem delu ne ovirajo. Nadalje se opozarjajo tudi na člen 71 in 72 zakona o katastru, po katerem se vsako poškodovanje katastrskih znakov kaznuje z globo 100 do 2000 Din.

d Gladovna stavka. Ono nedeljo popoldne so ljudje domnevali, da gre za samoumor. Poških klopi onesvečeno mlajše dekle. Spočetka so ljudje domnevali, da gre za samoumor. Poklican je bil reševalni avto, ki je dekle prepeljal v bolnišnico. Dekle je 25 letna A. L. iz Ljubljane, ki je živčno hudo bolna. Iz pisma, ki so ga ljudje našli pri njej, bi se dalo sklepati, da jo je zapustil zaročenec. Dekle pa se ni zastrupilo, temveč je stopilo v pravo — gladovno stavko. Že več dni mladenka namreč ni zaužila ničesar ter je zato tudi v Sempeterski cerkvi omedlela. Njeno stanje se je sedaj že zboljšalo.

d Osem let na potovanju. Gospod Anton Rantaša, župnik v Veliki Polani, je te dni prejel dopisnico, katero mu je l. 1928 pisal že pokojni mariborski katehet Petelinšek.

d Novo župnišče dobi duhovnija Moste pri Ljubljani. Že pojejo krampi in lopate.

d Obnova državne ceste Labore—Kranj. Gradbeno ministrstvo je odobrilo vse načrte

Sonce in NIVEA

je idealna združitev, da Vam koža lepo porjavi, z NIVEO negovana koža omogoči soncu, da dovrši svoje zdravilno delo. NIVEA CREMA zmanjšuje hkrati nevarnost pred sončarico.

Jugoslav. P. Beiersdorf & Co.
d. s. o. j. Maribor.

za obnovo državne ceste št. 2 Labore—Kranj ter jih je odposlalo banski upravi v Ljubljani. Računovodstvo gradbenega ministrstva je tudi dobilo nalog, da odpre proračunani kredit 2 milijona 988.865.60 za omenjena dela.

d Ker ni prišlo do sporazuma, stavka v Belgradu 1200 pekovskih delavcev, ki zahtevajo kolektivno pogodbo. Tri pekarnice, ki so podpisale takšno pogodbo, pečejo zdaj kruh za ves Belgrad.

d Višnjico bodo uredili. Ban dr. Natlačen je odobril celoten načrt za regulacijo Višnjice. Povodje Višnjice obsega razsežno ozemlje, ki sega od severa do juga od Muljave do Kucija, poprek pa od Stične do Višnje gore. Proračun za celotno ureditev znaša 1.760.000 Din. Iz letošnjega bednostnega fonda je nakazan prav za ta ureditvena dela precejšen znesek in bodo letos izvršili najnujnejšo ureditev Višnjice pod Stično. Regulacija se bo v naslednjih letih postopno nadaljevala po sedaj že potrjenem celotnem načrtu.

d Ko so fantje proti vasi šli... Oni večer so na povabilo prišli v Kamniško Bistrico fantje iz Strahovnice, Stranj in Bistrice, da bi zapeli par slovenskih fantovskih pesmi. Kralj je prišel s spremstvom iz dvorca in sedel na klo-

pi, pevci pa so zapeli 17 naših lepih domačih pesmi, ki sta jih Prodnikov Viktor in Peter spremljala z mandolino in kitaro. 15-letni Bantličev Peter pa je igral na harmoniko. Kralj je pazljivo poslušal petje, ki ga je očividno radovedno in je po vsaki pesmi s ploskanjem izrazil svoje zadovoljstvo in pohvalo, dve pesmi, predvsem otožna »Ko so fantje proti vasi šli«, pa sta mu bili tako všeč, da so ju pevci morali ponavljati. Ob odhodu se je kralj ljubeznivo pogovarjal s fanti, podal vsakemu roku in ji nagradil.

d Nevihta, ki je divjala ono sredo dopoldne nad ljubljansko okolico, je vrgla z oddajne postaje v Domžalah anteno, radi česar ljubljanska radio postaja nekaj časa ni oddajala.

d 5.000.000 Din posojila je odobrila mestna hranilnica v Belgradu za novi belgrajski velesejem.

d Veliko škodo je napravila toča, ki je padala 12. avgusta v Slovenskih goricah. Uničila je sadje in vinsko trto.

d Nove jubilejne dopisnice. Povodom velikih cerkvenih svečanosti v zvezi s 700-letnico pravoslavne svetosavske proslave, ki bo v septembru v samostanu v Žiči pri Kraljevem, pridejo v promet nove dopisnice. Te jubilejne dopisnice bodo imele tudi štiri različne fotografske posnetke omenjenega samostana. Dopisnica bo veljala 25 par več kot dosedanja in bo poštno ministrstvo odstopilo presežek v zne-

sku 125.000 Din upravi pravoslavne samostana za prenovitev Žiće. — Na podoben način bi lahko podprli tudi kako katoliško ustanovo.

d Lepa podpora Ljubljanskemu velesejmu. Zastopnik finančnega ministra minister za gozdove in rudnike, Gjura Janković je podpisal odlok o odobritvi zneska 350.000 dinarjev kot podporo odboru za prireditve mednarodnega jesenskega velesejma v Ljubljani, s katerim bo združena tudi razstava lesa in lesnih izdelkov.

d Radi štrajka belgrajskih gostilničarjev proti pivovarjem ima belgrajska mestna občina vsak dan 40.000 Din škode. Belgrajske pivovarne nameravajo odpreti v Belgradu 25 svojih točilnic, kjer bodo dobili gostje s pivom tudi mal prigrizek. Belgrajske pivovarne so denarno tako podkovane, da svoj sklep tudi lahko izvedejo.

d Slomškova družba ima svoj občni zbor na Brezjah v četrtek, dne 27. avgusta.

d Divljanje strele. Dne 12. avgusta je treščilo v županov kozolec v Rovtuh nad Logatcem. Strela ni vžgala, pač pa je ubila lepo svinjico. Strela je tudi udarila v osrežki kozolec dvojnik, poln ovsa. Kozolec je zgorel. Nalivi

IZ DOMAČE POLITIKE

d »Kmeti list« in španska demokracija. Ni ga časopisa v Sloveniji, ki bi se bolj odločno zavzemal za sedanjo marksistično-komunistično špansko vlado, kot se zavzema glasilo Pucljevih samostojnežev. Sedanji španski razbojniški režim imenuje »Kmeti list« »napredna delavska vlada«. »Kmeti list« zaznamuje kot največjo zaslugo sedanje španske vlade zaplenitev imetja cerkve in cerkvenih redov. Pucljevska gospoda je tako navdušena za razbojniške podvige španskih marksistov, da bi jim menda kar najraje poslala v pomoč s kosami in srpi oborožene svoje kmetijske fantje in kmetijska dekleta. Pa ne bo nič, ker so tisti fantje in tista dekleta še mladi in se baje tudi v drugih zadevah že nevarno puntajo samostojnim starinarjem.

d Sončimo se, toda pravilno. Ne smemo se vleči kar nenadoma na vroče sonce, temveč se morata telo in koža počasi navaditi. Predvsem ne smemo pozabiti na KREMO NIVEA in OLJE NIVEA. Tako postane sončenje šele pravo veselje.

d Kaj si vse upajo. Ljudska fronta, katero snujejo ljudje najrazličnejših nazorov pod vodstvom marksistov, se je hotela ob priliki tabora JRZ v Mariboru postaviti. V ta namen je prispel v Maribor urednik Slovenske zemlje Ivan Kreft. V neki mariborski trgovini je kupil 70 m trakov, jih odnesel v Ljudsko tiskarno, kjer je naročil, naj na trakove natisnejo isto besedilo, kakor jih imajo taborski znaki, katere je izdal pripravljalni odbor. Nakano ljudskih frontašev so odkrili in Krefta zaprli. Na policiji je izpovedal, da so imeli načrt, trake razdeliti med svoje ljudi, katerim bi na ta način bil omogočen dostop k zborovanju, na katerem bi s medklici skušali napraviti zmedo. Nekaj takih »revolucionarjev« se je vtihotapilo k zborovanju, kjer so od časa do časa poskusili s kakim medklicem. Krepke roke naših fantov pa so jih kmalu poslale na prosto. Ljudski fronterji so gotovo bili potrli, ko jim je načrt tako žalostno propadel.

d Kdo je sprejel kraljevo oporoko. Belgrajska »Samouprava« z dne 11. avgusta piše: Pred nekim časom je neki mlajši mož, g. Peter Stojković, izdal neke slike iz Marseillea in ena izmed njih je bila objavljena v »Vojaslem glasniku«. Na sliki piše, da je g. dr. Spalajković tragičnega 9. oktobra v Marseilleu prejel oporoko blagopokojnega kralja. Nato je takoj izšel popravek g. Bogoljuba Jevtiča, v katerem je bil on pri blagopokojnem kralju in njegovih zadnjih trenutkih in samo on je mogel sprejeti oporoko: Varujte Jugoslavijo!

d Demokrati za Jug. rad. zajednico. Okrajni odbor bivše demokratske stranke za okraj bosanski je imel v Koršumljici 9. t. m. sestanek, na katerem je bilo soglasno sklenjeno, da bodo vsi pristajali te organizacije vstopili v JRZ. O tem svojem sklepu so brzojavno obvestili tudi predsednika JRZ dr. Stojadinovića.

d Dva nova bana. Postavljena sta za bana vardarske banovine Svetislav Paunović, dosedanj ban dunavske banovine; za bana zetske banovine Peter Ivanišević, narodni poslanec.

d Za novega ministra za pravosodje je imenovan dr. Nikola Subotić. V dr. Koroščevi vladni leta 1928. je bil dr. Subotić finančni minister kot pristajal bivše radikalne stranke.

d V »Slov. Gospodarju« čitamo dober dvotip sledeče vsebine: Zanimiva je zadnja šte-

Oglas je registr. pod št. 1753 od 17. XII. 1932.

vilka »Kmetijskega lista«. Prva stran je radičevska, druga stran je klerikalna, tretja stran je za JNS, delno pa za internacionaliste, četrta stran je izrečno nacionalna, peta stran je strankarska, šesta pa sokoška. Ta list je sedaj podoben onemu mežnarju, ki je okrasil sv. Mihaela pa tudi hudiča pod njim in se je izgovoril, da je to naredil za vsak slučaj, ker ne ve, kam pride.

NESREČE

d Ognjeni zubili so uničili domačijo posestnikov Stefana Mesariča in Franca Pulka v Stariščinah na Dravskem polju.

d Ogenj je uničil hlev posestniku Magdiču Jožefu pri Sv. Trojici v Slov. gorah.

d V tramvaj je zadela, padla s kolesa in obležala nezavestna 25 letna delavka Ivanka Čadeževa iz Zunanjih gor pri Ljubljani. Čadeževa je dobila hudo rano na glavi in resne notranje poškodbe.

d K sreči se je zbudila. V Selcah v občini Koreni v mariborski okolici, je na hiši posestnika Benka izbruhnil ogenj, ki je skoraj zahteval človeške žrtve. Ponoči je na podstrešju, ko so vsi spali, izbruhnil požar. K sreči se je žena zbudila, ko jo je začelo dušiti. Zgorela je hiša, pohištvo, perilo, obleka in 600 dinarjev gotovine.

d Še dva požara. V senjaku posestnika Jožefa Magdiča v Zg. Verjanah v občini Senarska, je izbruhnil požar. Zgorel je senjak, hlev in preša z večjo količino sena in slame, gospodarsko orodje in stroji. — Pri posestniku in gostilničarju Jožefu Horvatu v Murski Soboti je izbruhnil na podstrešju hleva požar, ki se je razširil tudi na gospodarsko poslopje. Zgorel je tudi del ostrejša stanovanjske hiše.

d Ko je dekle stopilo s praga. Po cesti mimo trgovine g. Rataja v Slovenski Bistrici je pridrvel neki avtomobilist. Prav ta trenutek pa je iz hiše svojega očeta stopila 16 letna Marta na cesto. Avtomobilist je vozil tik ob hiši in je dekle, komaj da je stopilo s praga, povozil. Dekle je zadobilo težje poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Avtomobilist je bil Čehoslovak Macha iz Waldsteina.

d V triglavski steni se je smrtno ponesrečil avstrijski turist Pienag. Njegov spremnilec Schwarz je dobil pri padcu hude po-

so razdrli pota, ki so jih vaščani letos popravili in voda je odnesla z njiv rodovitno prst. — Itelega dne se je stemnilo nebo tudi nad Dev. Marijo v Polju. Med divjanjem viharja in nalivom je strela udarila v poslopje g. Kastelica ob železniški progi v vasi Dev. Mar. v Polju, kjer je pri najemniku Jurca v sobi razmetavala in kvarila pohištvo ter oplazila in omamlila njegovo hčerko, da ji je moral zdravnik auditi pomoč. Nato je prebila strop in v hlevu ubila ena kravo drugo pa omamlila. Ubito kravo je posestnik kupil prejšnji dan. Strela je nato oplazila nekaj vogalov sosednjih hiš, nato pa preskočila na skoraj 700 metrov oddaljeno gospodarsko poslopje vdove Skrijanc, kjer se je užgalo seno, nato pa odskočila v vdnjak ter ga pokvarila, od tam pa v zemljo. Čuden slučaj je hotel, da je gori omenjeni Kastelic pred nekaj dnevi pripeljal seno k tej vdovi v hrambo za novo kupljeno kravo. Tako mu je strela ugonobila kravo in seno.

d Petdesetletnico obstoja praznuje 25. in 26. avgusta Gasilsko društvo na Bledu.

d Silno neurje je divjalo v sredo 12. avgusta nad dolenskim St. Rupertom. Strela je udarila v gospodarsko poslopje Jermama Franceta na Trsteniku, ki je pogorelo do tal. Mnogo škoda je napravila toča, ki je oklestila skoro vse vinograde, katerim je še do sedaj nekam milostno prizanašala, in ajdo, katere ne bo v dveh tretjinah župnije niti za seme. Najbolj prizadeti so: St. Rupert, Prelesje, Draga, Skrljevo, Hom, Vrh, Hrastno, Okrog, Hrastovica, Most in Gor. Jesenice. Prebivalstvo je nujno potrebno pomoči.

d Umobolnico na Studencu bodo povečali. Te dni je bila na tehničnem oddelku banske uprave licitacija za prvo skupino gradbenih del nadzorstvenega oddelka za moške pri umobolnici na Studencu. Vsa gradbena, težajska, zidarska, železobetonska, tesarska, krovna in kleparska dela, kakor tudi zgradba potrebne kanalizacije in plinskega zaklonišča, so bila proračunana na 1.934.000 Din. Licitacije se je udeležilo 7 gradbenih podjetij, med katerimi je ponudilo gradbeno podjetje Anton Mavrič iz Ljubljane 28,6% popusta, tako da znaša izlicitirana vsota 1.390.000 Din. Prihranjena vsota znaša 554.000 Din in bo s tem prihrankom mogoče podpreti zgradbo kirurškega paviljona splošne bolnišnice, ki bo tudi prišel na licitacijo.

d Ljubljanski mesarji so zvišali cene prvovrstni živini od 10 na 12 Din za kilogram. — Pravijo, da se je cena govedu zvišala vsled izvoza v inozemstvo.

d Deček, star 6 mesecev, brez staršev in sorodnikov, se odda za svojega. Pojasnila daje zavod za zdrav. zaščito mater in dece v Ljubljani, Lipičeva ulica.

d Ne pozabite na prelepo romanje: Marija Bistriška — Marija Lurška (Rajhenburg) celodnevni izlet v Zagreb (6.—8. sept.). Pojasnila pošlje zastoj uprava »Po božjem svetu«, Ljubljana, Wolfova ul. 1.

d Vpisovanje v enoletno privatno trgovsko šolo, znani »Christoflov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15, dnevno osebno in pismeno. Zahtevajte nova brezplačna slikana šolska poročila. Toplo priporočamo! Mesečna šolnina 120 Din.

d Revolucija v cenah. Radi nakupa dveh tovarniških zalog čez 100.000 m blaga, prodajam kretion in modrotisk po 6 Din, delen 7 Din, celir 8 Din, krep 9 Din, svila 11 Din, volna s svilu 13, 15, 17 Din meter. STERMECKI

Pogreb ubitega španskega komunista. Da pokažejo vse zaničevanje do vere, nesejo pred mrtvaškim sprevedom namesto križa puško. Namesto vere v Kristjana — vera v morilno orožje

škodbe. Schwarza so že prepeljali na zdravljenje v Celovec, Pleninga, ki je iz revne družine, so pokopali na Dovjem.

d S škodnja je padel. Kakor nam poročajo iz Slov. Bistrice, se je tam smrtno ponesrečil užitkar Anton Rober. Šel je po seno, na vrhu stopnic pa mu je naenkrat spodletelo, ali pa se mu je zavrtelo v glavi, da je padel. Priletel je na rob kolesa od voza. Na levem sencu je dobil tako močne poškodbe, da je takoj izdihnil.

d Ko je šel po ozki stezi nad prepadom. Pri Sv. Juriju ob Taboru se je v gozdu v Črnem vrhu zgodila nesreča, katere žrtev je postal 67 letni delavec Šošter Jurij, doma iz Črnege vrha. Šošter je šel v omenjenem gozdu po ozki stezi nad prepadom. Na nepojasnen način je prav na najnevarnejšem mestu padel in strmoglavil v prepad, približno 50 m globoko ter bil na mestu mrtve.

d Najbrže ostane hrom. Oni večer se je na ljubljanski Tržaški cesti ponesrečil 33-letni poročnik Milenko Markovič, ki je dodeljen kolesarskemu bataljonu v vojašnici vojvode Mišiča. Markoviču so nasproti privozili nekateri kolesarji, ki se jim je hotel izogniti s svojim motornim kolesom. Pri tem pa je zadel v stojišče za električno luč ter padel. Dobil je hude poškodbe. Razbil si je kost v kolenu, kar mu je povzročilo silne bolečine. Povrh tega pa je dobil tudi hude poškodbe po vsem telesu in na glavi. Poklican je bil reševalni avto, ki je častnika prepeljal v vojaško bolnišnico. Tam so mu nudili prvo pomoč ter so ga zdravniki takoj operirali, vendar pa bo najbrže mladi častnik vse življenje ostal hrom.

d V Blejskem jezeru je utonil poštni uradnik Kobole Franc, doma iz Konjic. Se je najbrže zapletel med bičevje, ker ga še niso našli.

d Trije dečki v smrtni nevarnosti. Velik preplah je strela povzročila v neki še ne dograjeni hiši blizu St. Vida pri Ljubljani ob železniški progi. V tej hiši so bili trije dečki, ki jih je zajel vihar. Dečki so bili stari 7—10 let. V hišo je udarila strela, ki je švignila nato v vse tri dečke ter jih ohromila. Najhujše je zadela 7-letnega Viktorja Bančiča, sina mizarja s Trate 12 pri St. Vidu. Viktor je obležal neza-

vesten, drugemu dečku je strela začasno ohromila roko, tretjemu pa nogo. Nesreča se je pripetila točno ob 11. Po bližnjem telefonu so poklicali poklicne reševalce, ki so takoj prihiteli. Viktor je med tem časom že pristel k sebi, tako da reševalcem ni bilo treba zbuditi ga z umetnim dihanjem. Deček pa se je počutil zelo slabega ter so ga reševalci prepeljali v bolnišnico. Za druga dva dečka pa so starši izjavili, da ju bodo sami spravili k zdravniku, ker poškodbe menda niso nevarne in ne trajnega značaja.

d Avtomobilist jo je podrł. Te dni je odšla v Maribor 60-letna posestnica Jožeta Očakar iz Sv. Jakoba v Slovenskih goricah. Na križišču, kjer se stekata državna cesta v Pesnici in odcep te ceste proti St. Lenartu, je nenadoma privozil za njo neki avtomobilist in jo podrł na tla, še preden se je mogla starka umakniti s poti. Sunek je starko vrgel ob tla, da je obležala s težkimi notranjimi poškodbami. Ima zlomljeno hrbtenico. Nezavestno so prepeljali z reševalnim avtomobilom v mariborsko bolnišnico.

NOVI GROBOVI

d Listra listom pada... Na Brezovici je umrla Ivana Velkavrh roj. Cotman. — Josip Hudobivnik, organist iz Dragatuša, se je pri

Ogenj uničil 12 belokranjskih kmetij

Dne 11. avgusta je nastal v popoldanskih urah silen požar v vasi Pilatovci v občini Radetovci. Ljudje so sicer poskušali gasiti, ker pa ni vode v bližini, je bil vsak napor zaman. Ubogi vaščani so morali gledati, kako ognjeni zubli uničujejo njihovo bomo imetje. Zlasti je ta požar vaščane hudo prizadel sedaj, ko so kmetje že pospravili vse svoje poljske pridelke pod streho. Zaradi tega je nesreča neprijetno večja.

Nesreča pa bi kljub temu še ne bila tako velika, ko bi bilo pogorelo samo nekaterim kmetom. Toda ogenj, ki je skoraj nemoteno in neovirano divjal, je uničil kar 12 kmetij. Dvanajsterim kmečkim posestnikom je pogorelo 19 poslopij, ki jih ljudje kljub največjemu naporu niso mogli rešiti. Prihiti so na pomoč gasilci in tudi drugi ljudje so se žrtvovali, da bi ogenj omejili ali ga ugasili, vendar je bilo vse zaman. Sploh je bilo gašenje in tudi druga reševalna dela zelo težavno in naporno.

Pri takem obsegu nesreče je razumljivo, če je škoda naravnost velikanška. Sicer pa škoda zaenkrat niti približno ni mogoče oceniti. Ker je ljudstvo zelo revno, je javna pomoč za nesrečne pogorelece nujno potrebna.

vojakih na Milanovem vrhu nad Čabrom smrtno ponesrečil. — V Dobju pri Planini je izdihnila svojo dušo posestnica Marija Hrastnik. — V Cirkovcih pri Mariboru je zapel mrtvaški zvon Anici Cebular, pogodbeni poštarici. — V St. Lju v Slov. goricah so djali v grob Ano Celcer. — V Dravogradu je preminula županova žena Jerica Muri. — V Volčjem potoku pri Kamniku si je sama vzela življenje soproga ljubljanskega veletrgovca Helena Souvan. — V Ljubljani so umrli: učitelj v p. Bogomir Leskovic, šolski upravitelj v p. Andrej Tomažič, mestni župnik šentpeterske lare g. Janko Petrič, posestnik Alojzij Večaj, gostilničarka Franciška Kolenc in podinspektor fin. kontrole Ivan Florjančič. Naj počivajo v miru!

d V Sremskih Karlovcih je umrl v 73. letu starosti poglavar ruske pravoslavne cerkve v inozemstvu mitropolit Antonij.

Zalosten prizor iz bratomornih španskih bojev

Jaz bi doprinesel vsako žrtev, zastavil bi tudi svoj prstan in križ, da bi podprl katoliški list. (Pij X.)

RAZGLED PO SVETU

Španija v potokih krvi

Na španskih frontah se boji nadaljujejo z nezmanjšano srditostjo. V zvezi nasprotujočim si poročilom obeh taborov, izgleda vendar, da uporniki pod vrhovnim poveljstvom generala Franka polagoma, a stalno napredujejo. Medtem ko zbira general Franko svojo afriško armado na jugu, ogroža general Mola glavno mesto Madrid s severa. Zelo velik uspeh so dosegli pretekli teden uporniki, ko so ob portugalski meji združili severno in južno armado in zasedli po srditih bojih važno mesto Badajoz.

Treba ugotoviti, da v vladnem taboru ni prave edinosti. Preko osrednje vlade v Madridu, ki se je iz varnostnih razlogov najbrže že umaknila v Valencijo ob morju, skuša uveljaviti svoje skrajne levičarske načrte vlada v Barceloni, ki je v rokah anarhistov.

Na zunanji izjavljajo vse države nevtralizacijo in da so proti vsakemu vmešavanju v notranje politične zadeve Španije, za kulisa mi pa, kakor smo že omenili, slejkoprej Rusija in Francija na vse mogoče načine podpirata špansko vlado, dočim stojita Italija in Nemčija iz razumljivih razlogov na strani upornikov. Angleži pa prodajajo aeroplane in razno orožje in strelivo obema, to je španski vladi in upornikom. Zato imajo tisti, ki trdijo, da bo španska revolucija še trajala ne-

kaj časa, najbrže prav. Voja industrija pač rabi vojne, da napolni žepo do vrha.

V raznih državah zbirajo marksisti in komunisti denarne prispevke za španske boljševiške razbojnice. Tudi pri nas v Jugoslaviji, oziroma v Sloveniji so morali delavci in delavke po raznih tovarnah prispevati v naznačeni namen in sicer v preteklem tednu moški po 7, ženske pa po 5 Din na osebo. Ta marksistični pritisk na itak slabo plačano delavstvo je nekaj nezasiščenega. Tudi se ne vjema s priznano nevtralizacijo naše države in z zaželenim mirom in redom v Jugoslaviji, da bi denarno podpirali katerokoli bojujočih se strani, najmanj pa brezbožne boljševiške krvokele.

BANKA BARUCH

II, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Posetni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune. BELGIJA: No 2044-64 Bruxelles. FRANCJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1458-66 Rotterdam. LUKSEMBURG: No 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice

ITALIJA

Bazno. Mussolini je v petek, dne 7. avgusta z aeroplanom prispel nad Istro in se spustil na zemljo pri Labinu ob raških rudnikih. Obšel se je v rudarsko opremo in se podal v rov. — Na 22 let je bil obsojen pred vojnimi sodiščem v Bologni Josip Jakomin iz koperskega okraja, ker je kot vojak v južnem Tirolu pobegnil, ko bi imel s svojim polkom odriniti v Abesinijo. — Na planinah se je ubil Adolf Joos, lastnik hotela »Union« v Gorici. — Požar je uničil v Dolenji vasi pri Senožečah štiri kmečka poslopja last sester Vidmar. — 10.000 lir je podaril Mussolini kmetom, ki so bili poškodovani po toči v gorški okolici.

AVSTRIJA

To in ono. Lep oltarni prt je prinesla v lano cerkev sv. Martina v Pečnici pri Baškem jezeru gospa Marija Hambruš, vdova po umrlem profesorju v Gradcu. Pri nekem padcu si je hudo poškodovala svojo nogo. V bolečinah je obljubila Materi Božji, da bo naredila lep prt za naš Marijin oltar. Tri mesece je vezala in rezala na njem. — Na poti v železno Kaplo je vrgel na tla neznan avtomobil dekle Marijo Kapus in jo je težko poškodoval. Kapus je obležala brez pomoči na cesti. — V Avstriji je leta 1935 prejelo 100.753 oseb starosinsko podporo; skupaj so prejele nad 59 milij. šilingov. — V Avstriji je v rabi nad 1 milijon koles. — Koroška je poslala na letošnje nabore 2488 fantov, od teh je bilo 1713 potrjenih za službo z orožjem, 414 brez orožja in le 361 je bilo nesposobnih. — Oni

petek je udarila strela v hišo posestnice Ane Klemenjak v Področici, hiša in gospodarsko poslopje z vsem inventarjem vred je postala takoj last plamena. — Koroška letovišča so lelos središnje dobro obiskana, ob Vrbskem jezeru je največ inozemskih gostov iz Češkoslovaške.

s Čebelarji pred uganko. Iz štajerskega Murecka poročajo to čebelarsko zanimivost: Zgornje-štajerska smrekova strd slovi že od nekdaj. Letošnjo letino je deževje močno oslabilo. Čebele so se v sončnih dnevih vidno trudile, da napolnijo svoje panje s sladkim pridelkom. Na začetku nje čebelarjev pa se letošnja strd ne da odstraniti iz satovja, marveč lepi v njem kot smola. Čudnega pojava do danes še niso mogli pojasniti. Strd je mescenova. Morda so tudi naši čebelarji pri svojih panjih letos opazili kaj sličnega.

RUSIJA

s Kdor prime za meč... Angleško časopisje poroča iz Moskve, da je bil nedavno bivši načelnik cerkvenega policijskega nadzornega urada Tuškov na smrt obsojen in tako usmrčen. Tuškov je bil načelnik tistega oddelka čekistične policije, ki je imela nadzorstvo nad cerkvijo ter je odgovoren za vsa preganjanja duhovščine in verskega življenja v prvih letih sovjetske republike. Na smrt pa je bil obsojen na podlagi poizvedb, ki jih je napravil komisar za notranje zadeve Jagoda o njegovem »delovanju«. Na dan so prišle strahotne stvari. Tako je sedaj znano, da je večino vseh cerkvenih dragocenosti, ki jih je dal poropati po vsej Rusiji, obdržal sam za sebe in jih potem tajno porazprodal v Moskvi,

Leningradu in po inozemstvu. Tuškov je pred sodiščem priznal, da je v zadnjih letih svojega »delovanja« kot načelnik cerkvene policije v svojo korist pokradel 5 milijonov zlatih rubljev. Tuškov nosi na svoji vesti tudi smrt 42.800 duhovnih osebnosti, ki jih je poslal v razna taborišča na Solovkih, v Narim ali v Turkestan, kjer so večinoma od naporov in stradanja pomrli. Tuškov je Rusijo res očistil cerkve in duhovnikov. Po zadnjih podatkih je ostalo v vsej Rusiji samo še 1200 duhovnikov, cerkve pa so večinoma izropane in podržavljene. Toda sovjetsko sodišče ga ni dalo usmrtiti zaradi potokov krvi, ki jo je preli, marveč zato, ker je »oškodoval državo in njen ugled«, ko je cerkvene rope, mesto, da bi jih izročil državnim blagajni, obdržal sam za sebe. Bodi tako ali tako, njegova smrt pod krogli režima, ki mu je storil tako krvave usluge, je značilna za tega preganjalca Boga. Koliko drugih jih je še v sovjetski Rusiji, ki še čakajo na zaslužen kazni pravice in jo bodo tudi dobili prej ali slej.

s Za ceste so začeli skrbeti. Daslej o pravih cestah v Rusiji ni bilo govora. Za njihov pomen so zaznali šele sovjeti, ki so izdelali velikopotezen načrt za gradnjo cestne mreže po vsej državi. Prvi vzorni cesti grade sedaj iz Moskve do Minska in do Kijeva, prva bo dolga 866, druga 695 km. Cesti bosta iz asfalta in betona ter široki 16 metrov. S cestami nameravajo sovjeti poživiti avtomobilski promet, ki ga prostrana in za tovrstno vožnjo kot palače pripravna država doslej skoroda ni poznala.

ŠVICA

s Ni denarja. V tajništvu Zveze narodov so zelo vznemirjeni zaradi tega, ker nekatere države ne marajo več plačevati članarine v Zvezo narodov. Članarina znaša letno skupaj nekaj nad 28 milijonov frankov. Od sedaj pa so članice plačale samo 16 milijonov frankov in če vse članice ne pohite z plačevanjem članarine, prihodnji mesec tajništvo ZN ne bi moglo več izpolniti vseh svojih rednih mesečnih obvez. — Kar zapro naj »štacuno«, ki koristi samo par državam.

BOLGARIJA

s V napetem političnem položaju se nahaja tudi Bolgarija. Tam se vrši ostra borba med demokratsko usmerjenimi strujami, katere zahtevajo takojšen razpis volitev in nacionalisti pod vodstvom Cankova. Sedanja Kioseivanova vlada si mnogo prizadeva, da bi po možnosti vsem ugodila in s tem nasprotstva ublažila, poznavalci bolgarskih notranje političnih razmer pa napovedujejo skorajšnji padec sedanje vlade in uvedbo diktature.

AMERIKA

s Drobiž. V clevelandskem »Glasilu« čitamo, da je 16. julija prispel tja dr. Ivan Knific, profesor na gimnaziji v St. Vidu nad Ljubljano. — V Clevelandu je odprla svoj urad prva slovenska zdravnica Angelina E. Dejak M. D. — V Clevelandu so umrli: Marija Resetič, roj. Rolih iz Zgor. Suhodola pri Brusnicah na Dol., Marija Habjan, roj. Korošec s Čateža nad Vel. Loko na Dol., Gertruda Vučič, roj. Lovše iz Hinj na Dol. in Roza Oster, roj. Mehle iz Drašče vasi pri Šmihelu.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Anketa o kmečkih zbornicah

Zadeva o kmečkih zbornicah je tako važna, da je bilo potrebno zaslišati ne samo kmete, ki so svoje težnje že poslali Kmečki zvezi, ampak tudi nekatere druge, ki so zainteresirani pri ustanovitvi kmečke zbornice: kmečke delavce, absolvente kmetijskih šol in Zadržno zvezo. Zato je ban dr. Natlačen sklical anketo, ki je bila dne 13. avgusta v Ljubljani.

Ankete so se udeležili od Kmečke zveze: minister dr. Kulovec, Novak Nande, posestnik in župan iz Nevelj, Puš Ludvik, banovinski uradnik na kmetijskem oddelku, dr. Voršič Josip, odvetnik v Ljubljani, in dr. Stanko Zupan, tajnik Kmečke zveze v Ljubljani. Zvezo absolventov kmetijskih šol sta zastopala gg. Ovsenk in Predoseli (Valant) Milan. Kot delegat Zveze poljskih delavcev pa je bil navzoč g. Rančigaj. Zadržno zvezo je zastopal ravnatelj g. Gabrovšek. Poleg omenjenih sta bila navzoča še direktor kmetijske šole inž. Rado Lah in g. Marko Kranjc, avtor osnutka uredbe o kmečkih zbornicah. Anketo je vodil g. ban dr. Natlačen osebno.

Najprej je referent podal pojasnilo in zgodovino uredbe o kmečkih zbornicah, ugotovil potem, da je sedanji načrt uredbe načeloma dober in sprejemljiv, da pa bo treba posamezne člene te uredbe nekoliko spremeniti. Gosp. referent se je v svojem ekspoziju dotaknil predvsem dveh točk, o katerih naj anketa izreče svoje mnenje:

1. Ali naj se ustanovijo poleg kmečkih zbornic na sedežu banovin še okrajne kmečke zbornice, ali pa naj ostane, kakor predvideva osnutek uredbe, samo pri kmečkih zbornicah na sedežu banovin. S tem v zvezi naj se reši tudi vprašanje sreskih kmetijskih odborov.

2. Naj anketa načelno govori o kmečkem delavstvu, o njegovih pravicah in dolžnostih (volilna pravica) pri stanovskem kmečkem zastopstvu. Utrditi je tudi treba vprašanje, kdo sploh je kmečki delavec, ker je uredba nejasna.

vedeno je - važno tudi finančno vprašanje. Anketa se je izrekla, naj se na zakonit način zadeva uredi tako, da se kredit, ki je bil dosedaj namenjen sreskim kmetijskim odborom, prenese obenein z delokrogom na okrajne kmečke zbornice.

Tudi vprašanja kmečkih delavcev se je anketa dotaknila. Kmečki delavci spadajo v Kmečko zbornico, ker je njihovo delo in njih položaj poloben onemu gospodarjev. Kmečka zveza stoji na stališču, da bi imelo kmečko delavstvo v kmečki zbornici svoje odseke, v katerih bi mu bilo za garantirano evobodno in enakopravno udeleževanje. To vse pa bi uredil pravilnik k tej uredbi, katerega bi izdala zbornica. Edino, kar pogrešamo v osnutku uredbe, je, da nikjer jasno ne predvideva načina volitev. Ta naj bi stonel na načelu najbolj pravične proporcionalnosti.

Mnenje vseh delegatov je bilo, da je sedanji osnutek uredbe pomanjkljiv, ker kmečka zbornica tvori po tem osnutku samo posvetovalni organ. Ona naj ima v stvarih, ki se tičejo kmečkega gospodarstva in kmečkega prebivalstva, najširše pravice, ona naj ne bo, kakor druge zbornice, urad s številnim uradništvom, ona naj bo ustanova, ki se bo mogla uspešno boriti za pravice kmetijstva, ki bo imela pravico zakonske iniciative, zato naj se uredba v njenem četrtem členu glasi tako: Pri stojni ministri so dolžni načrte zakonov, ured in pravilnikov v vprašanjih, ki so v zvezi z gospodarstvom, dajati zbornicam v odobritev, odločbo in mnenja pa predložiti zakonodajalcu.

Od strani zastopnika poljedelskih delavcev je bila izražena zahteva, da mora uredba uzakoniti enakopravnost in enakovrednost med kmečkimi gospodarji in kmečkimi delavci po načelu paritete, to zato, ker imajo gospodarji in delavci na zemlji skupno delo in skupne interese in so si zato po vsem enaki. Tudi je njih zahteva, naj imajo volilno pravico vsi kmečki delavci brez razlike, ne oziiraje se na to, koliko časa se delavec nahaja pri enem gospodarju oziroma v enem srezu, ali v eni banovini.

Večina delegatov pa je bila mnenja, da bi bilo na ta način možno zlorabljati zakon oziroma volilno pravico delavcev. Zato je bila večina delegatov za to, naj imajo volilno pravico le tisti delavci, ki služijo vsaj tri leta v isti občini, ker so le to dobri delavci, ki zaslužijo vso zaščito. Tudi je zastopnik poljedelskih delavcev izrazil željo, naj se zbornica dela v dva odseka — enega za delavce, enega za gospodarje.

Anketa se je bavila tudi z vprašanjem, kdo spada med delavce in kdo ne in prišla do zaključka, da je najbolje, če stvar pusti tako urejeno kot predvideva osnutek, namreč, da se smatra za poljedelskega delavca oni, ki živi najmanj tri leta v eni občini in da mu je glavni zaslužek mezd za delo pri kmetijstvu ter da ne spada pod zakon o zaščiti delavcev. Morda bo to imelo nekatere slabše posledice — biti moramo pač priprizani, da je duh tisti, ki bo stvar urejal pravilno. Nič ne pomaga, če imamo še najbolj popoln zakon, če pa nimamo sposobnih ljudi, ki bi zakonu dali tisti smisel, ki ga od zakona pričakuje tisti, komur je zakon namenjen.

Anketa se je nadaljevala v ponedeljek 17. avgusta.

Kmečka zveza v novomeškem okraju

Sejo vseh Kmečkih zvez novomeškega okr. je otvoril inž. Kollovec, pozdravil v prvi vrsti g. N. Novaka in vse načelnike in tajnike zvez, kateri so prišli na to sejo. Poročal je, da je bilo ustanovljenih tekom 2 mesecev v novomeškem okraju 12 krajevnih kmečkih zvez in to v Novem mestu, Smihelu, St. Petru, Šmarjeti, Stročah, Prečni, Marni peči, Trebnjem, Toplicah, Brusnicah, Škocijanu in Dobruču. Poudaril je, da je zaradi enotnega dela muno potrebno, da se čim prej ustanovi okrajni odbor, kateri bi bil nekak centrom dela za Dolenjsko. Omenil je tudi, da je ravno sedanji čas najbolj prikladen za ustanovljanje Kmečkih zvez, posebno zaradi njenega programa. Nato je podal besedo g. N. Novaku, bivšemu predsedniku Zupanske zveze v Ljubljani. G. Novak je v svojem govoru povedal vse, kaj teži našega kmeta in razložil načine, kako

d Stoletnico svojega rojstva je praznoval dne 18. avgusta v Ajbi na Goriškem Mihael Škodnik, po domače »Kmetov stric«.

— Za župnika v West Alisu Wis. je bil imenovan g. Jam. Černe. — V Orient Ill. je preminul Anton Tomšič iz Kostrivnice pri Litiji. — V Jolietu Ill. je odšel v večnost John Klemenčič iz Metlike, ki je bil že nad 50 let v Ameriki. — V Buhl Minn. so pokopali Franka Sinka z Visokega. — V Chikagu Ill. je zapustil solzno dolino Frank Mubi iz Senčurja pri Kranju. — Na olimpijskih igrah je tekmovala v plavanju kot zastopnica Združenih držav ameriških tudi ameriška Slovenka Ana Golednik.

DROBNE NOVICE

Načelnik francoskega generalnega štaba general Gamelin je prišel v poljsko Varšavo.

1.400.000 volilcev je v Bolgariji.

Za nemškega veleposlanika v Londonu je imenovan znani narodni socialist v. Ribbentrop.

Turška vlada se je odločila, da prizna za sedbo Abesinije po Italijanih.

Angleška vlada je prepovedala delavski zvezi zbirati denar in hrano za borce sedanje španske vlade.

Kolera je menda izbruhala v španskem Maroku.

Zidje iz 32 držav so prišli na svetovni kongres v švicarsko Zenevo.

8000 žensk živi ločeno od svojih mož v angleškem Londonu.

40 urni tedenski delavnik so uvedli v delavnicah francoske vojne mornarice.

Visoke šole za obrambo države ustanove v Franciji; posejali jo bodo izbrani štabni častniki in tudi nekaj civilnih uradnikov.

Staro mesto iz babilonskih časov so našli v državi Nebraska v Ameriki.

V neki orožniški postaji v romunski Bukarešti so odkrili delavnico za izdelovanje ponarejenega denarja.

Strogo uredbo za pobijanje komunistične propagande je izdala vlada ameriške Argentine.

Slovenski dom

JE NAŠ CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKE DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POŠLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

Glede prvega vprašanja so bila na anketi mnenja deljena. Posebej je naglasil minister dr. Kulovec, da je treba upoštevati v zvezi s sreskimi kmetijskimi zbornicami tudi sreske kmetijske odbore. Če naj kmečke zbornice nimajo neposredne naloge pospeševati direktno kmetijstva (kar je splošno mnenje delegatov), potem sreskih kmečkih zbornic ni treba, ker pač po stanju, kakršno je danes, to nalogo vrše, ali bi jo vsaj vršiti morali, kmetijski odbori. To načelo si je sicer izbral glavni odbor Kmečke zveze, vendar bi se dala stvar tudi tako urediti, da bi se ustanovile kmečke sreske zbornice, zakon pa, ki nalaga sreskim kmetijskim odborom kmetijsko pospeševalno službo, naj se v toliko spremeni, da kompetenca sreskih kmetijskih odborov preide na sreske kmečke zbornice, ki naj postanejo važna ustanova, ki bi pospeševala kmečko stanovsko zavest. Pri vsem tem pa je seveda treba paziti na to, da se ne bo kmečko vprašanje reševalo po »dvojnem tiru«, kar bi seveda škodovalo kmetu.

Anketa je prišla do zaključka, naj se vnese v uredbo dostavek, da se ustanove sreske kmečke zbornice, kadar bo to potrebno. Z ozirom na na-

naj bi Kmečka zveza delovala za vsestranski dvig kmečkega stanu. Osvorili je tudi o nomeni okr. Kmečkih zvez. Te naj bi osnovale informativne pisarne in zastopale ljudi pri načelnstvih, banovini in pri drugih uradih. Organizirali naj bi več tečajev in predavanj po kmetih, dajale naj bi predloge, da naj se posuk v ponavljanih šolah vrši v glavnem iz kmetijstva. Okrajne zveze naj bi skrbale za dvig zadružništva in za javna dela.

Po njegovem govoru slede volitve okrajnega odbora Kmečke zveze. Izvoljeni so: za predsednika: Fr. Brulc, župan občine Smilcel—Stopiče, za podpreds.: Opora Janez, posestnik v Mirni peči, za tajnika: inž. Fr. Kollovec, za blagajnika: Fr. Zefron, posestnik v Gornji vasi. Ostali odbor tvorijo drugi posestniki v okolici Kmečkih zvez.

Pri slučajnostih in žalostih, da se vse vsak mesec enkrat skupne seje, na katerih bi se razpravljalo splošen položaj, kar se sprejme.

G. Novak predlaga sledeče resolucije:

1. Izvesti je nužno revizijo državnega sistema, ki naj bi obstajala v tedi, da se običajna obremenitev pravično razdeli na vse sloje.

2. Vprašanje znižanja količinskih in izračunavanje čistega donosa naj se uredi tako, da se zemljiški davek zniža s padcem cen od časa dočitve količinskih.

3. Ker kmetijstvo zelo trpi zaradi prekupčevalstva s kmetijskimi proizvodi, se naj prekupčevalstvo in posredništvo omeji. Brezvestni prekupčevalci in špekulanti naj se kaznujejo v korist kmetijskim organizacijam. Podpira pa naj se predvsem kmečko združništvo.

4. Zaščitna carina na tiste kmetijske potrebščine, ki se dobje iz inozemstva mnogo ceneje, se naj odpusti, če s ozirom na dejstvo, da se domača industrija nahaja po večini v rokah tujega kapitala.

5. Poslovanje bank naj se stavi pod kontrolo, kar bo v interesu države in vlagateljev. Ukinejo ali obdvojajo naj se previsoki prejemki raznih direktorjev, upravnih svetnikov in predsednikov kapitalističnih družb, dočim se delavstvo slebo plačuje in iz službe odpušča ter na ta način ustvarja beda.

6. Z ozirom na veliko brezposelnost, naj se penzionisti in žene uradnikov takoj odpuste iz drž. služb in iz služb v raznih podjetjih, ravnotako naj se odpuste iz službe vsi tujci državljani, kateri niso nenadomestljivi.

7. Žilni monopol naj se po možnosti čim prej in čim ugodneje likvidira.

8. Karteli naj ne uživajo državne zaščite in naj se čim prej likvidirajo. One brezvestne državljanke, ki so v najhujši gospodarski stiski naše države, naj pozovejo, da islega lakotij vnejo, v nasprotnem primeru naj se najstrožje kaznujejo in njih premoženje zapleni v korist drž. blaginje.

9. Občine naj se razbremenijo vseh novih davkov za učiteljstvo, okrajno načelnstvo itd., ali pa naj se občinam zagotovi od države ali banovine primerna dotacija za križje teh bremen.

10. Vse samoupravne institucije, kot na pr. zdravstveni zastopi, okrajne blaginje itd., ki so se z največjim uspehom uveljavile, naj se zopet obnove.

Vsi predlogi, kakor tudi resolucija, so bili soglasno sprejeti.

Iz pisarne Kmečke zveze

Ta-le resolucija je bila sprejeta na ustanovnem običnem zboru Krajevnih kmečke zveze za okoliš župnije Sv. Katarina:

Zavedajoč se neprecenljive važnosti strokovno kmetijskega pouka in njegovega izvajanja v praksi, in ker nima niti Gorenjska niti Notranjska nobene kmetijske šole, razen mlečarske v Škofji Loki, ugotavljamo zbrani na običnem zboru Kmečke zveze pri Sv. Katarini, naslednje:

V letu 1910 je bivši deželni odbor kupil pri Sv. Katarini posestvo »Robež«, ki meri 160 ara-rov. To posestvo so pozneje pretvorili v pašnik za plemensko pingavsko goved. Veselje je bilo tedaj videti lepo urejene pašne oddelke, bujno rastoče travništvo in izvrstno goved, ki je neverjetno uspevalo. Zaradi vojne in tudi zaradi neurjenih poprevalnih razmer posestvo »Robež« ne služi več svojemu prvotnemu namenu. Ker imata Štajerska in Dolenjska že dolgo tri kmetijske šole, Gorenjska in Notranjska pa še nobene, vključno veliki potrebi, naj se že enkrat z vso resnostjo in z vztrajno voljo zavzamemo za to na vseh merodajnih mestih, da tudi ti dve pokrajini prideta do kmetijske šole. Ker nam je znano, kdaj in kako je nastala sedanja kmetijska šola v St. Juriju, mislimo, da bi bilo tudi na našem »Robežu« popolnoma zlahkolo postaviti kmetijsko šolo.

Kmetijska šola za Gorenjsko in Notranjsko je nujno potrebna, zato kmetije, zbrani na običnem zboru Kmečke zveze pri Sv. Katarini opozarjamo in prosimo vse merodajne činitelje, da

se z vso silo zavzamejo za to, da se posestvo »Robež« in njegov namen za kmetijstvo premakne z mrtve točke.

Smlednik. V zadnji številki našega lista se je v poročilo o običnem zboru Krajevnih kmečke zveze v Smledniku vrnila pomoč. Za podnačelnika organizacije je bil namreč izvoljen gospod Vehovec Jernej, ne pa g. Vehar, kakor je bilo natisnjeno.

Kaj je fosfatna žlindra in kako se obnese?

Fosfatna žlindra je moderno umetno gnojilo, ki se proizvaja iz novo odkritih dalmatinskih fosfatov. Fosfatna žlindra vsebuje 18—20% celotne fosforne kisline; od te je več kot polovica topljiva v citronovi kislini ter več kot ena tretjina v vodi.

Ker naši domači zemlji že od narave primanjkuje fosforne kisline, ji moramo dodati potom gnojenja s fosfornimi gnojili primerno množino iste. Dobro žetev dobimo le tedaj, ako poleg dušika in kalija dodajamo naši zemlji zlasti fosfatno kislino. Stedjivi in napredni gospodar bo seveda uporabil ono fosfatno gnojilo, ki je najboljšje in tudi — najcenejše! Fosfatna žlindra, ki se proizvaja iz naših domačih sirovin, je že zato najcenejša, ker pri teh odpadke dragi prekomorski dovoz afriških sirovin.

Uspehi, ki so jih naši poljedelci dosegli potom gnojenja s fosfatno žlindro, so naravnost presenetljivi! Tako so n. pr. pri travnikih nekateri posestniki dosegli za skoro dvakrat večji pridelek pri prvi kosnji in okoli 60—80% pri otavi. Povsod, kjer so sipali fosfatno žlindro, se je bujno razvila deteljica ter sladka trava. Posestnik Mirnik pri Arji vasi (Savinjska dolina) je dobil trikrat več hmelja na nasadu, pognojenem s fosfatno žlindro, kakor na negnojenem. Podobne uspehe so dosegli tudi številni drugi hmeljarji. Naravnost sijajna poročila pa prihajajo od strani vinogradnikov. Množina vina je bila mnogo večja in kakovost znatno boljša. Tudi pri sadovnjakih in okopavinah se je fosfatna žlindra izkazala kot učinkovito gnojilo. Zlasti v kislinski močvirnatih zemljah Pesniške doline — kakor sporoča Dr. Kovačič iz Maribora, Košaki —, so posestniki beležili rekordne uspehe, kar predstavlja za naše poljedelstvo izredno važen izsled, ko se mineralni superfosfat v kislinskih zemljah ni posebno obnesel.

Fosfatna žlindra je priporočljiva zlasti kot jesensko gnojilo za travnike, deteljišča, okopavine, hmeljišča, vinograde in sadovnjake.

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

»Tudi se ne morem spomniti,« je rekel čez nekaj časa, »da bi se bil udeležil kje kakega spora. Samo trmasti se ne vselej priznanja svojega poveljnika. Zakaj se ne zahvališ?«

Vojak je pod vtisom Publijevega motrečega očesa malo prebledel in zopet odlašal z odgovorom.

»Vpraša te Kvinktilij, prijatelj hrabrih vojakov,« je rekel Publij po kratkem molku. »Morda je stotnik po krivici grdo ravnal s teboj? Morda se ti je zgodila kak druga krivica? Vsega ne morem vedeti.«

»Tvoje skrbno oko opazi vsako krivico in troje pravično srce ljubi vsako tudi najmanjšo zaslugo,« je odgovoril legijonar. »To vedo vsi vojniki po celi državi.«

»Zakaj torej ne govoriš z menoj kot s prijateljem...? Moja dolžnost je poplačati hrabrost in vestnost.«

»Oprostite, poveljnik, moja duša ne koprni po zemeljskih časteh.«

Legijonar je govoril in povesil oči, kot bi v pozidnosti pričakoval svoje obsodbe.

Publij je umolknil. Legionarjeva duša ne koprni po zemeljskih časteh... Iste besede je Publij že nekele nekoč slišal Toda kje, kdaj... Po časteh, bogastvu, veselju tega sveta bre-

pene vendar vsi smrtniki, ker vidijo v tem edini najvišji cilj. Ubogi zavidajo bogate, slabotni sovražijo močne, nepoznani bi radi prekosili slavno, služabniki gospodarili nad gospodarji. Tako je bilo vedno in tako bo gotovo tudi ostalo, dokler ne izgine človeški rod. Samo večih se je kak modrijan ali ljunač povzdignil nad navadno mišljenje in koprnenje človeka... Kdo je pač učil tega priprostega vojaka tako ošabno

govoriti, da bi se ga noben Kvinktilijec, Kornelijec ali Klavdijec ne smel sramovati? Morda je bil učence Epikteta filozofskega sužnja...?

Strme je opazoval Publij vojaka. Naenkrat so njegove oči grozeče zablistele. Spomnil se je, kje je slišal one besede, vsaj po smislu enake. Oni, zasvoženi kristjani, trmasti uporniki, so bili, ki so oznanjali iz sovraštva proti Rimu, zaničevanje cesarskih milosti in časti. Te besede so tolikrat v sodni dvorani žalile njegova ušesa. Kajti kakor so lepo donele, so bile vendar popolnoma drugačne, ker so prišle iz kričanskih ust.

Bakljjo je dvignil prav k vojakovim očem in zaklical: »Ti si kristjan!«

Vojak je molčal.

»Ali veš, da mečemo prišaste te nevarne prazne vere tigrom kot mrhovino?« je nadaljeval Publij.

Vojak se ni ganil.

»Ti si zvestobo prisegel imperatorjevim praporom!«

Sedaj je močno pogledal vojaka legatu v oči in rekel: »V svoji milosti, poveljnik, si sklenil nagraditi me za mojo vestnost. To pomei, da sem ostal zvest imperatorjevim praporom. Ako Rim poplačuje svoje junake s sramotno smrtjo v areni, sprejemam jaz to odlikovanje s pokorščino, ki pristojno vojaku!«

V njegovem glasu ni bilo niti sence roganja, ampak se je bolj tresla zadržana bolest, združena z vdanostjo.

Grožnja je izginila iz Publijevih oči. Zataknil je bakljo zopet v zid in rekel mirno: »Jutri se boš javil za zapestnico hrabrosti. V prvi bitki pa glej, da umrješ za čast svetega Rima. Zaslužil si častno smrt.«

Legijonar se je visoko vzravnil, Publij pa je stopil k oknu.

Bolestne misli so valovale sedaj v glavi rimskega patricija. Priprost vojak, sin barbara, ga je osramotil, ker ga je spomnil dolžnosti

predstojnika napram podložniku. Ne spodobi se vojaku, ki je pripravljen žrtvovati svoje življenje za čast praporov, groziti s sramotno smrtjo, uaj pripada tej ali oni veri. Za poveljnika na bojnem polju je vprašanje veroizpovedanja njegovih hrabrih vojakov brezpomembno. V legijah so že dolgo služili spoznavalci različnih bogov, in vendar so vsi veselo umrli za slavo Rima.

Ta kristjan ga je ponizal, omalovaževalno je sprejel njegovo milost. Zadovoljilo se je z zavestjo zvestega vršenja dolžnosti in neomajne zveste prisrke, kot patricij preteklih časov, katerega ni mogel tedaj ubožni Rim nagraditi za njegovo hrabrost in državljansko krepost.

Tako je torej orientalsko praznoverje tako močno, da odstrani vsako razliko rojstva vzgoje in družabnega stališča, s tem ko povzdigne duha, neznanega, bednega človeka do miselnosti modrijanov in članov senatorskega stanu...?

Publij je sicer sovražil »nizkotno vero sužnjev«, a je bil popolnoma na jasnem o njeni važnosti. Krščanstvo je zatrl v človeku sebičnost in utrdilo obenem vse, kar je nazival svoboden državljan krepost. Učilo je prezirati zemске dobrine, čutiti se člana velike skupnosti, obvladati čutnost, žrtvovati se javnemu blagru do skrajnosti. Na taki podlagi nastanejo podobe, ki so trajnejše, kakor kar je ustvarila stoletna stara strogost.

Ako bi se hoteli kristjani sprijateljiti s prastarimi rimskimi izročili, bi jim Publij ne odrek svojega priznanja, saj je ravno on sam visoko spoštoval samozatajevanje. Toda ti strankarji so izrekli očitno in glasno pred pretorjevimi sodnim stolom in neposredno pred smrtnim mečem, da je sonce svetega Rima na zatonu, da bo njihov Bog strmoglavil kapitolskega Jupitra z njegovega zlatega prestola in zavzel njegovo mesto. V žrela levov in tigrov, na križ pribiti, raztrgani na kosce z železnimi kavelji,

PO DOMOVINI

Fantovski tabor pri Sv. Trojici

Vse fante in moše ljubljanske, moravške in kamniške dekanije vabimo na veliki fantovski tabor, ki bo v nedeljo 6. septembra — in ne 30. avgusta, kakor je bilo v zadnji številki objavljeno — pri sv. Trojici nad Moravčami z naslednjim sporedom: Na predvečer kresovanje okoliških fantov in slovesno zvonjenje, drugi dan ob 10 urah in pridiga na prostem, ki jo ima moravški dekan Janko Cegnar. Nato bo tabor, na katerem govorijo dr. St. Zitko in Franc Pernišek iz Ljubljane ter posamezni zastopniki fantovskih odsekov. Fantje! Naj bo naš tabor mogočna manifestacija naših našel. Zato na evidenje pri Sv. Trojici! Bog Bivl!

Občinske volitve v Domžalah

Na nedeljo 23. avgusta bodo v Domžalah občinske volitve. V trgu, ki je tudi v času najhujšega divjanja JNS-režimov vstal za neuklonljivo trnino slovenskega, je zanimanje za ne zelo živo. Kakor povsod drugod, menda kor po vsej Sloveniji, tako se je zgodilo tudi pri nas: na eni strani tradicionalna slovenska skupnost vedno po malem zametana, preganjana in zapostavljena, pa vedno slovenske in nezlojivne, na drugi strani pa vse, kar je zoper nas in ima dones tako ime, juri bo po imelo drugočno, v vseh razmerah in v vseh časih se ti ljudje vedno tako zasučejo, da vlečejo na svoje — za svoje, pa naj imajo kakršnokoli ime.

Vsi, ki se zavedajo resnosti časa in potreb ljudstva kot celote in posebej še potreb domače občine, so se zbrali na sestanku krajevnih organizacij IRZ in brez posebnih preteklih sestavili svojo kandidatsko listo, na kateri je kot nosilec g. Janez Vrečar in drugi, Domžalčanom že znani do-

mači gospodarji in javni delavci. Pri vseh Domžalčanah, ki vedo, da je njihova občina samo člen v dolgi verigi slovenskih občin, ki pa ima do svojih občanov svoje posebne, v krajevnih gospodarskih in socialnih razmerah utemeljene naloge, uživa ta lista polno zaupanje in nobenega dvoma ni, da bo konec koncev tudi pri nas zmagovala resnost in zavestnost nad frazerskim opletenjem nasprotnikov.

Tudi drugo listo že imamo, ki pa skriva svoje pravo ime — to ni prvi in kakor je videti, tudi ne zadnji primer ob občinskih volitvah po Sloveniji da se pojavljajo na površje ljudje, ki bi bili radi občinski odborniki in ki na eni strani vprašajo, v kakšni družini. — O upravičenosti njihove gospodarske firme pa bi najraje vedelo povedati gospodarsko stanje domžalske občine, ki je v veliki meri sad teh kandidatov. Od nekdanje občinske uprave pod vodstvom g. Kovača so prevzeli občino s precejšnji denarno zalogo, ki pa je pod njihovimi rokami zelo hitro komela. Najprej se je začel šopiriti po domžalskih cestah škroplni avto, ki je bil okoličanom predmet burke in smešnja. Domžalcem pa je povzročil stroške; nato nesrečni nakup zemljišča, ki še dones odnese iz občinske blagajne nad 8000 Din na leto. Pa je še več takih posrečenih poskusov, ki so domžalsko občino vztrajno pehali proti propadanju. In ti ljudje si danes še upajo polegovati se za prvo besedo v občini!

Dolžnost vseh domžalskih občanov, ki si želijo manj pretekajna pa več resnega dela in napora k napredku je, da volijo listo g. Vrečarja Janeza S tem obenem izrazijo zaupanje dr. A. Korošcu, svoj občini pa pomagajo do ureditve in mirnega delovanja. Kdor bi volil koga drugega, bi s tem pokazal, da ga veseli razkol in da želi podpreti židovstva, Topoloviča ali kogerkoli, samo poslušnih Slovencev ne. Vsaka občina je del države in ni je mogoče prenesti na osamljen otok, kjer bi živela svoje samolasko življenje. Kakršnega duha bodo župani, kakšnega duha bodo kmalu morali biti poslanci in ministri, kakršne bodo občine, tako bo po nekaj letih vsa država.

Iz raznih krajev

Raka. Hodil po zemlji sem našel in po me je prepelela na sončno Rako, ki jo je nekdo imenoval »puščica Dolenske. Tu in tam postojim, vprašam, kako kaj žive. Kriza, to besedo ima vsako takoj na jeziku. Pa še ena stvar jih zadene čase razburja: občinske volitve! Razni moše se potegujejo za podpise in glasove. Nekateri že pičijo na račun zmage. Splošno govore, da ima najmanj upanje na zmago JNS, kar vsi so proti njej. Razumljivo pač, zakaj. Ljudje še dobro pomnijo, kako so se vršile zadnje občinske volitve leta 1933 in kako so isti moše pomagali pri državnih volitvah lansko leto. Grožnje, sila, hujškanje, laži, vsako sredstvo je dobro ljudem, ki nimajo vesti. Može, ki je imel na račun občine mogočno besedo, je namigal nekemu: »Pazi se, ti dobivaš invalidsko podporo; jo boš izgubil!« in pomagalo je, seveda zato, ker so bile volitve »svobodne«. Ljudje še tako dobro pomnijo drugega moža, ki je hodil po hišah, ustavljal vsakega volivca in grozil, silil, lagal; pozneje se je pa izgovarjal: »Ja, sem moral; za službo je šlo!« Koliko je bilo norčevanja iz naših voditeljev; da je hanska zvezda za klerikalce za vekomaj zašla, da je dr. Korošec za vedno odžigan od politike; take in še hujše besede so prišle iz ust človeka, ki se je udinjal JNS in zalagal svoje prepričanje, izrazil se je namreč, da je treba iti za »kolom časa, in res je bilo kolom časa šel za tem kolom, da jih bo sedaj z nam dobil. Dravijo, da so zadnji, že neke pili do zore pogrebščino za rako JNS, zvedeli pa nismo mogli, kdo je imel poslovnih govor. Vendar pa hočemo, preden utonejo, sedaj še enkrat pregledati svoje moči in prešle glasove, ki jih pa v tem slučaju ne bodo več sami »štelili. Da pa ne pozabimo na stare načine agitacije, se poslužujemo laži. Tako na pr. je mož s spodnjega konca fare iskal glasove in podpise za JNS pri naših strankarjih z bedasto lažjo, čel da so g. župnik tudi bolj za nosilca JNS, samo kaplan je proti. Raški volivci dobro vedo, s kom imajo opravkal Saj beremo, kaj se godi po Rusiji, Mehiki, Spaniji, kjer ne briga kratek delavski in kmetijski stan, pač pa hočejo z ognjem, orožjem, dinamitom, s mučenjem, umori, poboji uničiti vero in cerkev. Sicer pa Račoni dobro vidijo: kdor je bolj proti veri, je bolj zagrizen prištati JNS; kdor manj zahaia v cerkev, kogor nikoli

na razbeljenih raznih pečenih — so se posmehevali zaničljivo imperatorju. Njihovo junastvo je bilo veleizdaja! Morali so jih uničevati na veliko, kajti ako bi se njihovo število pomnožilo, posebno ako bi oborožena sila...

Publij je prebledel vsa iz sebe vedel nadaljnih izvajanj. Sedaj se je spomnil, da je opazil večkrat zvečer manjše gruč vojakov na obrežju reke, ki so stali z obrazi drug proti drugemu, ali sedeli ali klečali kot bi skupno molili in ako so ga opazili, so nekaj poskrili pod svoje tunike in se hitro razšli. Ali so mar to kristjani?

Bridka žalost je presunila srce rimskega domoljuba. Videl je Rim obdan od vseh strani od grozot, ali še bolj je slutil nevarnosti, ne da bi jih mogel ugledati, ker so se bližale kračdoma pod zastorom skrivnostnega. Ako bi hoteli ostati vsi sovražniki obstoječega reda v odprti boj, bi Rim gotovo vzdržal napad, sijajno zmagal in kaznoval upornike. Toda nesrečniki so ostrili svoje meče v nedostopnih pragozdih, v podzemskih jamah, drugi pa v velikomestnih zakotjih s kačjo zvitojstjo za boj.

»Kdo bi mogel prešteti njihov roke?« se je vprašal Publij.

Vzhodno onstran reke je bilo opaziti nad gozdno goličavo malo svetlikanje, podobno zelo oddaljenemu ognju. Kmalu nato pa je zablestel nad drevesnimi vrhovi gornji rob lune v rožnati barvi, ki se je ostro videla na temnem nebu. Ogenj je bil vedno slabotnejši, čim višje je lezel mesec. Kmalu je plaval nad gozdom kot polna rdeča ploskva. Publiju se je zdelo, da je tudi na zemljo se razlivačča mesečina rdeča, da celo krvavo rdeča po vsem obzorju. Kamorkoli je pogledal, na levo, na desno pred se, povsod je videl kri. Obenem so tudi žabe pozdravile mesečini vzhod s takim krikom, kot bi hotele prepoditi pričo svojega prepira.

Mesec se je pomikal ne meneč se svojo nebesno pot dalje in puščal za seboj svojo žarko

luč. Čim višje se je dvigal nad črno steno gozdov, toliko manjša je bila njegova ploskev in bledejši njegov obraz. Zle daleč se je ločil od drevesnih vrhov in se polagoma vlekel, »nakomerno in mirno po modrem obodu in razsirjal po zemlji neskončno nežno, srebrno meglico. Njegova čarobna svetloba je odzvela sedaj goram, gozdom in v vodom temen plašč noči. Bilo je tako svetlo, da je ločil lahko Publij posamezna debla posekanih hrastov onstran Donave.

Tedaj je nekaj zašumelo... Bil je jelen, ki se je blizal s častiljivim korakom brega. Pri vodi je obstal, pil, dvignil glavo, pogledal mesečino in šel dalje tako počasi, kot je bil prišel.

Publij je zopet zrl markomanske gore, ki so izginjale na severu z obzorja — podobne velikonom, ki so branile dostop v začarano deželo.

Ko je tako stal in opazoval, popolnoma zatopljen z očmi in ušesi v daljavo, se mu je zdelo, da sliži v skrivnostni, krasni poletni noči, čeprav zelo tiho, brnenje še zelo oddaljenega hrupa. Nekaj časa je zadrževal sapo, potem pa je naenkrat vzkliknil:

»Prihajajo!«

Rufij, ki je mirno stal ob zidu, se je zgenil, kot bi se hotel približati oknu. Toda vsled navzočnosti legata je obstal.

»Prihajajo!« je ponovil Publij. »Ali morejo tvoje oči prodrati meglo mesečine?« je vprašal legionarja.

»Jaz sem eden tistih, katerim nalože etotniki službo ponočnih straž,« je odgovoril Rufij.

»Poglej tja!« je ukazal Publij in pokazal z roko smer. »Ali vidiš ozke sence, ki se dvigajo po gorskem hrbtu in se zdi kot bi se hotele združiti v oblake, kateri je osvetljen od mesečine?«

Vojakove oči so gledale v označeni smeri. »Tvoje orlovsko oko te ne vara, visokoslavni vojak,« je potrdil Rufij po daljšem molku.

»To je dim brezštevili taborskih ognjev... Germani prihajajo.«

»Jutri bomo imeli vroč dan,« je rekel Publij. »Tako se mi bo nudila zaželenja prilika, da položim svoje trudo telo na s krvjo nasičeno zemljo, kot si ukazal,« je govoril Rufij. »Mnogo sem se mučil...«

Poveljnik je gantljivo pogledal vojaka, ki je stal tu s povešenimi očmi. Mogočnega gospoda je pomiloval mališ, ki je bil zapisan nečestni smrti.

»Odpusti mi, Rufij,« je rekel z mehkim glasom. »V tvojih žilah se ne pretaka kri prvih rimskih državljanov, zato ne več...«

Starka ni končal, ker si je mislil, da se bo razumel germanški svobodnjak boli Rimljan.

»Oprost mi in se ne spominjaj več mojih besed,« je rekel dalje in podal svojo roko Rufiju.

Stari vojak pa mu je padel k nogam, objel njegova kolena in jih poljubil.

»Ne bi bilo žalostno umreti pred očmi takega poveljnika, kot si ti, visokoslavni gospod,« je rekel s ihtecim glasom. »Smrt ni revežu nič strašna, ker ne zapusti na zemlji ničesar, kot kratek spomin pri ravno tako bednih ljudeh. Jutrišnji dan me bo združil na onem svetu s tistimi, katere sem tu ljubil. Videl bom dragi obraz svoje matere, svoje neveste... Ne pomiluj me, moj poveljnik, ker meni bi bilo treba mnogo bolj zavdati.«

V Publijevi duši se je zasvetilo, kot bi bila posvetila velika luč. Slednjic je mislil, da je razumel skrivnost krščanstva in odkril studenco, iz katerega je vrela tako čudodelna moč. Tu razdignjeni obstoječega reda, ki ni užil na zemlji nobene sreče, jo je pričakoval na drugem svetu. Sedaj je vedel, s kako sladkim medom je nasičevalo orientalsko praznovanje nesrečne in dobre ljudi, kako je vzgajalo junake.

Ta pripristi vojak je bil tako pripravljen kot on sam, dati svoje življenje za čast Rima, samo s to razliko, da je njega, patricija, do-

zadruge, bo se znižala cene nekaterim predmetom in si bodo člani lahko dobičnega blaga nabavili po nižjih cenah. Vsem članom svetujemo, naj nikar vsega ne verjamejo, kar se o zadruzi okrog šušlja. Očitno bi mnogi želeli, da bi bilo čimprej konec zadruge, ker bi potem lahko brez konkurence navijali cene blaga. Vse člane prosimo, da ostanejo zvesti zadruzi, ki bo tudi v bodoče skrbelo, da bodo člani kar najbolje postreženi. Zadruga vodi dva mlada fanta domačina, ki sta dokončala združeno šolo v Ljubljani. Zadruga je trdnjava združništva. Zato jo bomo tudi naprej podpirali s tem, da bomo vse potrebščine kupovali le pri naši zadruzi. Sicer pa prebivalci moravške fite radi zahajajo v zadrugo in se tam pri domačih pogovorijo in počitijo kakor v svoji hiši. V zadrugi lahko stopiš, ne da bi moral kaj kupiti. Zato še enkrat: Podpirajmo združništvo, podpirajmo naše zadruge, ker s tem sami sebe podpiramo. Kmetijska zadruga in ljudska hranilnica in posojilnica sta že veliko dobrega storili za kmete in revne in bosta še, v kolikor jima bodo dopuščale slabe denarne razmere, ki se tudi v zadnjih letih močno poznajo.

Rudnik pri Ljubljani. Prejeli smo sledeče pojasnilo k dopisu v »Domoljub« št. 33 z dne 12. avgusta 1936, ki ga na podlagi zakona o tisku objavljamo: V zadevi ureditve pokopališča se omenja, da je sedanja občinska uprava v glavnem kriva, da še nimamo novega pokopališča. To znači, da je poleg tega kriv še nekdo drugi, kar vedo tukajšnji občani, katerih 99% želi napraviti pokopališče za stari pokopališčem, kateri prostor pa ni možno pridobiti ne sporazumno in potem in tudi ne z razlastitvijo. Kr. banska uprava je sicer pred časom izdala odločbo za uvedbo razlastitvenega postopka za pridobitev tega prostora, po izjavi sreskega načelnika pa je ta odločba sedaj razveljavljena. — Glede nove šole pojasnjujemo, da so našteli v delu pri banki upravi nad eno leto. Do danes jih občina še ni prejela in zaradi tega ni možno razpisati del. Za jamstvo posojila pri Pokojninskem zavodu pa jamčijo v dopisu zaničevane osebe Jeršin — Ogrin z vknjižbo na posestva. Kar se tiče povziranja občinskih dokladov je pisec pozabil omeniti, da so se zvišale občinske doklade za 27% za l. 1935 in 1936 za kritje zneska 26.800 Din, določenega za popravilo cerkvenih poslopij in plačilo organista in cerkvenika, kar je bilo določeno po komisijaki konkurenčni razpravi. — Omeniti je treba tudi, da je občina v zadnjih letih zbrala za šolo nad 200.000

Din, od katerih je 100.000 Din naloženih v Hipotekarni banki. Drugo se je porabilo za nakup stavbe in prelete in plačilo dolga za novo šolo v Laveri. Občinska uprava je bila razrešena zaradi nerednosti in ker je bilo v občinski blagajni okrog 2000 Din preveč.

Dobrepotje. Prosvetno društvo pri Sv. Gregorju pride k nam v nedeljo 23. avgusta ponoviti ljudsko žaloigro v šestih dejanjih »Bratomor na Metavici. Začetek ob 3. Igra je lepa. Da vidite, kako igrata Gregorčani, pridite gledat v obilnem številu!

Dev. Marija v Polju. Pretekli teden je umrl zaradi možganske kapi posestnik in mlinar Stele Janez iz Zaloga p. d. Malenski Janez. Duhovnik mu je podelil še sv. mašljenje. Pokopali smo ga v terek. Pokojnik zapuščal ženo in več dobro vzgojenih otrok. Gospodarska kriza pa tudi njemu ni prizanesla. Večkratna povenjen v povojnih letih, ko je voda vdiral pri oknih v stanovanje in hlev ter je moral živino iz hlevov v prvo nadstropje v stanovanjski hiši zavarovali in druge nesreče, ki so ga zadevale ena za drugo, so mu uničevale premoženje. Umrl se je v mlajših letih prav aktivno udeleževal v vrstah bivše SLS. Zadnja leta je bil bolj zaprt, in živel prav asketično. Nekaj dni pred smrtjo smo ga videli v Ljubljani pri mizi Gospodovi, in tako trdno upamo, da je stopil pripravljen pred Sodnika. Vsi, ki smo ga poznali in hodili k njemu po nasvete, mu ohranimo blag spomin. Stevilne preostale tolaži Bog!

Hotič. Položili smo k večnemu počitku 35-letnega Ivana Zupančič. Pred leti je odšel v Francijo. Bil je zaposlen v premogokopu, kjer si je tudi nakopal bolezen, katero je občutil takoj, ko se je vrnil v domovino. Zgradil si je hišo v D. M. v Polju, kjer je proizvajal sladin. Prezgodnja smrt pa mu je preprečila lepe načrte bodočnosti. Trpel je dolgo zaradi mučne pljučne bolezni. Nekaj dni pred smrtjo si je želel v svoji rojstni kraj Hotič. Ko so ga odpeljali, se je poslovil z besedami: Z Bogom domača hiša, jaz pa grem počivati v črno zemljo. — »Prišel sem umreti,« je bil njegov odgovor, ko so ga vprašali, kako da se je podal na pot v tako težki bolezni. Pogreb pokojnega je pokazal, kako je bil priljubljen v domačem kraju. Pevci so mu zapeli v slovo nekaj žalostnih. Naj mu bo Bog milostni sodnik! Njegovi žalostni soprogji pa naše sožalje! — Kakor se čuje, dobimo v kratkem času

čebelarstvo podružnico. Pripravljalni odbor pod vodstvom g. Šol. upr. Goriška se pridno pripravlja na ustanovitve. — Na občinske volitve, ki se bodo vršile jeseni, smo tudi začeli že misliti. V ta namen smo imeli v nedeljo članski sestanek JRZ. Na sestanku je govoril g. Lebinger Huko iz Litije. Možje in fantje, na volišču bomo pokazali, kaj je naša volja. — Gostilno in trgovino v Kosovi hiši je obnovil hukajski organist g. Rogel Anton. Čestitamol!

Is ljubljanske okolice. Te dni je bil v neki vasi ljubljanske okolice pogreb neke spoštovane ženske. Pri tej priliki je čutil neki levo usmerjen moštček potrebo, da se napravi lepša pred vsem ljudstvom. Govoril je o »verni, dobri krščanski materici. Bo težko koga premostiti zakaj pravico odkritočno hvaliti verne in pobožne preminule osebe pač nimajo tisti, ki običajno cerkev samo od zunaj vidijo.

DOBRO ČTIVO

Dve važni knjigi za vsak slovenski dom: Sado vino ali sadjevec. Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnamo, da dobimo okusno in zdravilno pijačo. Po najnovejših virih in lastnih izkušnjah in 42 slikami pojasnil Martin Humek. Cena 10 Din. Založila Jugoslovanski knjigarna v Ljubljani 1917. Knjižica je namenjena predvsem kmetovalcu-sadjarju, ki je dovoljen za pouk in stremi za napredkom, in bo na podlagi teh navodil pridelal dobro in zdravo domačo pijačo. — Sadje v gospodinjstvu. V vsakem gospodinjstvu je sedaj najvažnejše opravilo vkuhanje (konserviranje) sadja in povrtnine, zelenjave za zimске mesece. Spisal je knjigo M. Humek, v kateri daje vsaki gospodinjki, kuharici in gospodinjki pomočnikom v kratkem navodila, kako jim je ravnati s sadjem, kako se ukvarjati, tudi, kako se izdelujejo razne marmelade in sadni sokovi in brezalkoholne pijače, kako konzervirano zelenjavo v kisu, slanci — v pridušno zaprta steklenicah. Knjiga obsega 100 stranic in nad 90 slik. Cena 24 Din, vezana 32 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1933.

Katoliško časopisje je stalni mislijo za vsako hišo. (Leon XIII.)

W. Hauff — J. O.:

Pravljice

Pravljica kot almanah!

V lepem, daljnem kraljestvu, o katerem se pripoveduje, da v njegovih vedno zelenih vrhovih solnce nikdar ne zaide, je vladala od začetka do danes kraljica Fantazija. Bogat blagoslov je bil že mnogo stoletij iz njenih rok na nje, ki jim je kraljevala; vsi, ki so jo poznali, so jo ljubili in častili. Toda kraljičin srce je bilo preveliko, da bi bilo ostalo s svojimi dobrotami samo v svoji deželi; v kraljevskem sijaju večne mladosti in lepote je stopila doli na zemljo; slišala je namreč, da bivajo tam ljudje, ki jim po čeka življenje v žalostni resnobi in trudoplnem delu. Tem je prinesla najlepše darove iz svojega kraljestva, in odkar je lepa kraljica hodila po zemeljskih livadah, so bili ljudje veseli pri svojem delu, vedri v svoji resnobi.

Tudi svoje otroke, ki niso bili manj lepi in ljubeznivi kot kraljevska mati, je razposlala, da bi osrečili ljudi. Pa pride nekoč Pravljica, najstarejša kraljičina hčerka, z zemlje nazaj. Mati je opazila, da je Pravljica žalostna, zdelo se ji je celo, da ima obojokane oči.

»Kaj pa ti je, ljuba Pravljica,« ji reče kraljica; »žalostna in pobita si prišla nazaj. Ali ne bi hotela svoji materi zaupati, kaj se ti je pripetilo.«

»Oh, ljuba mati,« odvrne Pravljica, »saj bi ne bila tako dolgo molčala, ko ne bi vedela, da je moja žalost tudi tvoja.«

1) Almanah je bil prvotno zvezdoznanski koledar, ki so mu pozneje dodajali razne prerokbe in novice, pa tudi pesmi in krajše povesti; danes pomeni almanah zbirko povesti, pesmi itd., tukaj pravljice.

2) Domitiljina.

5*

»Le govori, hčerka moja,« prosi lepa kraljica, »žalost je kamen, ki posameznega potlači, dva pa ga zloška odstranita.«

»Sama hočeš,« de Pravljica; »torej čuj: znano ti je, kako rada občujem z ljudmi, kako z veseljem prisedem tudi k največjemu revežu pred njegovo kočjo, da po delu kako urico pokramljam; tudi sicer so mi enako prijazno prožili roko v pozdrav, kadar sem prišla, in so smehljaje in zadovoljivo gledali za menoj, kadar sem šla naprej; zadnje dni pa ni nič več takoli.«

»Ljuboga Pravljica!« vzdikne kraljica in jo poboža po licu, mokrem od solza. »Morda si pa vse to samo domišljuješ?«

»Veruj mi, le predobro čutim to,« odvrne Pravljica, »ne ljubijo me več. Povsod, kamor pridem, imajo le mrzle poglede zame; nikjer me več ne vidijo radi: še otroci, ki so me vendar zmeraj tako radi imeli, se mi smejejo in mi pomilovalno obračajo hrbet.«

Kraljica si z roko pedpre čelo in se močje zamisli.

»In odkod to, Pravljica,« vpraša kraljica, »da so se ljudje tam doli tako spremeniili?«

»Olej, ljudje so postavili modre čuvice, ki z ostrim očesom motre in preiskujejo vse, kar pride iz tvojega kraljestva, o kraljica Fantazija! Če torej kdo pride, ki ni po njih misli, začeno velik višič, ga do smrti prelepejo, ali pa ga vsaj pri ljudeh, ki jim vse do pičice verjamejo, spravijo v tako slab glas, da ni mogoče najti nobene ljubezni, nobene iskricе zaupanja več. — Kako dobro je mojim bralcem, sanjam! Veselo in lahko skodljajo doli na zemljo, nič ne vprašajo po onih modrih možeh, obiskujejo ljudi v spanju in jim klejo in slikajo, kar srce osrečuje in oko razveseljuje.«

»Tvoji bratci so vitravčki,« pravi kraljica, »in tebi, dragica moja, jih ni treba prav nič zavidati. Sicer pa one obmejne čuvice prav dobro poznam. Ljudje imajo prav, da so jih postavili; prišel je morsikak vetrnjak in se je delal, kakor

da je prišel naravnost iz mojega kraljestva in vendar je bil komaj s kakke gore sem k nam pokukal.«

»Pa zakaj se znašajo za to nad menoj, tvojo lastno hčerko?« se je jokala Pravljica. »Oh, ko bi ti vedela, kako so ravnali z menoj; zmerjal so me s staro devico in mi pretili, da me pribodnč ne spuste več čez mejo.«

»Kaj, moje hčerke ne spuste več čez mejo?« zakliče kraljica in lica ji zarde od jeze. »Ze vem, odkod vse to; hudobna strina nas je spravila v slab glas.«

»Morda? Ni mogoče!« vzdikne Pravljica. »Saj je bila videti vedno tako prijazna.«

»O, poznajo jo, hinavko,« odgovori kraljica, »vendar poskusi zopet njej na kljub, hčerka moja; kdor hoče dobro delati, ne sme počivati.«

»O mati! Pa če me potem popolnoma zavrnejo, ali če me pripravijo ob dobro ime, da me ljudje ne bodo več pogledali ali pa osamljeno in zaničevano v kol postavili?«

»Če te odrasli, od mode zaslepljeni, malo cenijo, se obrni k malim; da, ti so moji ljubljenci, njim pošiljam svoje najhujše podobe po tvojih bratcih, sanjah, da, čisto sem že tudi sama k njim splavala, jih ljubkovala in poljubljala in se lepo z njim igrala. Dobro me poznaš, četudi ne vedo za moje ime; toda pogosto sem že opazila, kako se ponoči smehljajo tja gori k mojim zvezdam in zjutraj, kadar se moje svetle ovčice po nebu pade, od veselja z rokami pliskajo. Tudi kadar so že večji, me še vedno ljubijo; takrat pomagam ljubkim deklicam vili pisane vence in divji dečki se usmirijo, kadar se na strmi pečini k njim vsedem, pa jim iz meglenega sveta daljnjih modrih gora pričaram visoke grane dove in sijane palače in delam iz rdečastih večernih oblakov krdela drznih jezdecev in čudovite romarske procesije.«

»O dobri otroci!« zakliče Pravljica ganjeno. »Naj bol z njimi hočem še enkrat poskusiti.«

NAZNANILA

n Vsem prijateljem lepih Gorjancev naznanjamo, da bo zganjanje pri Sv. Miklavžu dne 23. avgusta ob 10.

n Na drž. klasični gimnaziji v Ljubljani se bodo pričeli tečajni, popravni, dopolnilni in naknadni sprejemni izpiti 24. avg. ob 8. Nalonični raspored je razviden na oglasni deski v veži gimnazijskega poslopja. Vpisovanje za šolsko leto 1936-37 bo po razporedu, ki je objavljen v »Izvestju« za šol. leto 1935-36.

n Pozor! Sprejemno v enoletno šolo za otroke vzgojiteljice še 6 internistinj z meščansko šolo in 4 z osnovno šolo ter 3 zunanje. Pojasnila v zavodu za zdrav. zaščito mater in dece (Dečji dom kraljice Marije).

n Dom Device Mogočne v Ljubljani, Lichten-thurn, Ambrožev trg 8, Duhovne vaje za žene in matere od 5. do 9. septembra, za dekleta od 17. do 21. oktobra. Vsak tečaj se začne prvi dan ob 8. ureh, konča se pa zadnji dan jutraj. Oskrbnina 300 Din. Tečaji se vrše že v novo zgrajenem domu.

RADIO

Vsak dan: 12: Plošče; 12.45: Poročila, vreme; 13: Čas, spored; 13.15: Plošče ali orkester; 14: Vreme, borza; 17: Čas, vreme, sporočila, okrog 20: Čas, vreme, sporočila, spored. — Cetrtek, 20. avgusta: 18.40: Nac. ura; 19: Prenos iz Salzburga; 20.05: Glasbeno predavanje; 22.20: Plesne skladbe. — Petek, 21. avgusta: 19.30: Nac. ura; 19.50: Plošče; 20.10: Zenska ura; 20.30: Spevi in fantazije; 22.20: Plošče; 22.30: Angleške plošče. — Sobota, 22. avg.: 18: Radijski orkester; 18.40: Pogovori s poslušalci; 19.30: Nac. ura; 19.50: Plošče; 20.10: O zunanji politiki; 20.30: Prenos iz Turina; 22.30: Prenos koncerta vojaške godbe iz Uniona. — Nedelja, 23. avg.: 8: Harmonika; 8.45: Čas, poročila, spored; 9: Plošče; 9.15: Prenos cerkvene glasbe; 9.45: Vereki govor; 10: Radijski orkester; 10.15: Plošče; 12.20: Slovenski vokalni kvintet; 13.30: Plošče; 17: Kmetijska ura; Dvorišče na kmetih; 17.30: Prenos iz hotela Bellevue; 19.30: Nac. ura; 19.50: Otroška ura; 20.30: Prenos iz simfonijskega koncerta iz Dobrne; 22.20: Radijski orkester. — Ponedeljek, 24. avg.: 19.30: Nac. ura; 19.50: Plošče; 20.10: Zdravniška ura; 20.30: Klavirski koncert; 21.10: Radijski orkester; 22.20: Pre-

nos iz Parkhotela na Bledu. — Terek, 25. avg.: 19.30: Nac. ura; 19.50: Plošče; 20.10: O načrtnem gospodarstvu; 20.30: Radijski orkester; 22.20: Koncert tamburaškega orkestra. — Sreda, 26. avg.: 19.30: Nac. ura; 19.50: Mladinska ura; 20.10: Tujaki promet na Jadranu v avazu Slovenije; 20.30: Peami za ples in zabavo; 21.10: Radijski orkester; 22.20: Radijski orkester.

Zavod šol. sester v Repnjah

sprejema v internat gojenke od 5. leta naprej. V zavodu je 6 razredna šola s pravico javnosti. Gojenke so deležne dobre vzgoje pod skrbnim vodstvom šolskih sester. K dobremu napredku jim pomaga pri učenju sestra učiteljica. Nudi se gojenkam prihran, da se lahko uče tudi nemškega jezika in glasbe.

V zavodu je tudi 6 mesečni gospodinjski tečaj, ki se prične s 1. oktobrom. Dekleta se izvežbujo v vseh, dobri gospodinjstvi potrebnih vedah in delih.

Mesečna plača po dogovoru okrog 300 Din.

Zavod leži ob vznožju gozdnatega griča, v bližini avtobusne proge, v lepem, mirnem kraju, ki je od zdravnikov priporočen, zlasti za živčno slabe otroke.

Vsaka gojenka naj prinese s seboj telesnega in posteljnega perila, obleke in obutev po potrebi.

Informacije daje vodstvo zavoda šolskih sester, Repnje pri Vodichah, Gorenjsko.

Sprejem gojenk

v kmetijsko-gospodinjstvo šolo v Marijanišču v Ljubljani

S 1. novembrom 1936 se prične 35. tečaj kmet. gospodinjstve šole, ki bo trajal 10 mesecev.

Sprejete gojenke stanujejo v zavodu, ki je pod vodstvom šolskih sester. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani.

Učence, ki se želijo izvežbuati za samostojno vodstvo gospodinskih obratov, morajo ostati v šoli 2 leti, da spopolnijo in poglobijo svoje teoretsko in praktično znanje.

Popolna oskrbnina znaša mesečno 450 Din. Za manj imovite je na razpolago nekaj polovičnih mest.

Vsaka gojenka naj vzame s seboj obleko, perilo in obutev, potrebno za delavnik in praznik.

Nadole perilo za postelje: dva para rjuh in štiri prevlecke za blazino, štiri brisače in štiri serviete. Perilo je lahko iz domačega platna.

Dekleta, ki hočejo vslopiti, morajo: dovršiti 16. leto, predložiti zadnje šolsko izpričevalo, navesti stan staršev in njih poklic, predložiti obvezno pismo: a) staršev ni voruhov, da zanj plačajo vse stroške šolanja, b) učence, da se bo ravnala po hišnem redu.

S temi podatki in prilagami opremljene, lastnoročno pisane, nekolikove prošnje za sprejem, naj se vpošljejo na vodstvo gospodinjstve šole v Marijanišču v Ljubljani vsaj do 15. septembra 1936.

Skupnega romanja Slovencev

k Mariji Bistriški in v Slovenski Ludi — Rajhenburg s posebnim vlakom od 6. do 8. septembra se udeležijo tudi Hrvatje.

Slovenski in hrvaški cerkveni dostojanstveniki bodo vodili romarske slovesnosti v dveh sloveh Marijinih svetih. — Obisk znamenite cerkve sv. Roka nad Šmarjem pri Jelšah. — Popoldanski oddih v Rogaški Slatini. — Celodnevno bivanje v Zagrebu.

Med častilci turške Gospe, ki romajo zadnja leta v obilnem številu v slovenski Ludi — Rajhenburg, je bila izrečena želja, da bi se turško romanje združilo z romanjem k Mariji Bistriški, ki je sloveče hrvaško narodno Marijino svetišče, proslavljeno z mnogim čudeži in odlikovano s častjo bazilike. Vodstvo »Po božjem svetcu« v Ljubljani želi letos to lepo misel urediti. Iz sporeda je razvidno, da ne bo to romanje nudilo samo dovolj prilike za posvečenje duše in mnogo duhovnega veselja, ampak bo obenem poučno potovanje, ki bo nudilo obilo zanimivih doživetij in razvedrila, da bosta poleg duše zadovoljna tudi srce in oko.

Romarji se odpeljejo iz Ljubljane s posebnim vlakom v nedeljo 6. septembra ob 10 dopoldne. Pred odhodom bo ob 9 v kapeli Vzajemne zavarovalnice romarska sv. maša. Na vmesnih postajah od Ljubljane do Zidanega mosta, Celja in Grobelnega bo vlak stal povsod, kjer bodo čakali romarji. V Šmarju pri Jelšah bo dvurni postanek; obisk znamenite cerkve sv. Roka, v Rogaški Slatini pa je določen oddih v zdravilišču, nakar se odpeljejo romarji do Zlatarja-Bistrice. V baziliki Marije Bistriške bodo romarske slovesnosti ob prihodu (večernice) in naslednje jutro. Odhod iz Bistrice v Zagreb je določen za 7. septembra ob 8. Pod

»Da, moja dobra hčerka,« de kraljica. K njim pojdi; hočem ti pa dati tudi primerno obleko, da boš malčkom všeč in da te veliki ne bodo zavrnili; glei, dobila boš obleko almanaha.

»Almanaha, mati? O — sram me je, da bi se tako postavljala pred ljudmi.«

Kraljica pomigne in služabnice prinese lično oblačilo almanaha. Bilo je iz svetlih barv in je imelo vrezane lepe podobe.

Hišne so lepi Pravljici dolge lase spletile; na noge so ji prihrdile zlate sandale in ji ogrnile polep oblačilo.

Skromna Pravljica se ni upala dvigniti oči, mahi pa jo je zadovoljno gledala in objela: »Le pojdi,« ji je dejala; »moj blagoslov te bo spremljal in če te bodo zaničevali in zasmejovali, se vrni k meni; morda te bodo poznejši rodovi, navani bolj zvesti, zopet ljublili.«

Tako je dejala kraljica Fantazija. Pravljica pa je stopila doli na zemljo. Z utrupajočim srcem se je bližala kraju, kjer so gospodovali modri čuvaji; sklonila je glavico k zemlji, se zavila tesneje v lepo oblačilo in se boječe bližala vratom.

»Stoji! zakličite nizek surov glas. «Straža sem! Tu prihaja nov almanah!«

Pravljica je trepetala, ko je to slišala; mnogo poslušnih mož temnega pogleda je skočilo ven; imeli so ostru peresa v roki in naperili so jih proti Pravljici. Eden iz krčel je stopil k njej in jo prijel trdo za brado: »Glavo kvišku, gospod almanah,« je zavpil, »hočemo vam pogledati v oči, ali ste kaj pridali ali ne.«

Pravljica je zardela in dvignila glavico ter uprl vanj temno oko.

»Pravljica!« so zavpili čuvaji in se glasno krohotali. »Pravljica! Misliš smo, kdove kaj pride. Od kod pa imaš to oblačilo?«

»Mati mi ga je dala,« odgovori Pravljica.

Tako? Vihihotapi te hoče pri nas? Ne boš proč s teboj Oči, da izgineš! vpošle čuvaji in dvignjo ostru peresa.

»Saj hočem samo k otrokom,« pravi Pravljica; »to mi vendar lahko dovolite?«

»Ali ni že zadosti takih potepuhov v deželi?« se oglasi eden izmed čuvajev. »Samo neumnosti kvasijo našim otrokom.«

»Poglejmo, kaj zna to pot,« dé nekdo drugi. »Dobro,« pravijo, »povej, kaj znaš; pa le brz, nimamo mnogo časa zate.«

Pravljica stegne roko in začne pisati s kazalcem znamenja po zraku. In prikazale so se pisane postavbe, ki so hitele mimo: karavane, lepi konji, krasni jezdec, mnogo šolovrov v puščavskem pesku; plitvi in ladje na viharinih morjih; tihi gozdovi in obljudeni trgi in ceste; bitke in miroljubni nomadi; vse to je plavalo mimo v živahnih slikah, v pisanem vrvenju.

V svoji gorečnosti, s katero je čarala podobno drugo za drugo, Pravljica ni opazila, kako so čuvaji vrat drug za drugim pospali. Pravkar je hotela prikazati nova znamenja, ko stopi k njej prijazen mož in jo prime za roko. »Glej, dobra Pravljica,« ji reče in pokaže na speče, »za te niso tvoje pisane reči nič; hitro se zmuzni skozi vrata, pa se jim še sanjalo ne bo, da si v deželi in mirno in neopaženo boš lahko šla svojo pot. Deljati te hočem k svojim otrokom; v svoji hiši ti dam tih, prijazen prosorček; tam boš lahko stanovala in zase živela; kadar se bodo potem moji sinovi in hčere vse dobro naučili, pa bodo lahko prišli s svojimi tovariši k tebi, da te bodo poslušali. Hočeš-li?«

1) Karavane so velike popotne družbe, zlasti trgovcev v srednji in prednji Aziji in Afriki, kadar je treba potovati preko puščav, da opravijo trgovske posle in si v nevarnostih na poti pomagajo med seboj. Tudi za romanja v Mekko k Mohamedovem grobu odhajajo vsako leto karavane iz Damaska v Siriji ali iz Kaira v Afriki.

2) pastirsko ljudstvo, ki se premika s svojimi čredami iz kraja v kraj, kadar zaranjka paše na enem kraju.

»O kako rada grem s teboj k tvojim ljubim malčkom; rada se bom potrudila, da jih včasih razvedrim.«

Dobri mož ji prijazno pokima in ji pomaga preko nog speh čuvajev. Smehljaje se je ozrla Pravljica nanje in je smuknila potem hitro skozi vrata.

Karavana

Nekoč je potovala skozi paščavo velika karavana. Na velikanski planjavi, kjer se vidi samo pesek in nebo, so se že v veliki daljavi slišali zvonci kamel in srebrni kragulski konj; gost oblak prahu, ki je šel pred njo, je naznanjal njeno bližino, in če je potegnil veter in razdelil oblak, je blesk orožja in svetlih oblačil jemal vid. Tako se je kazala karavana možu, ki je od strani jezdil proti njej. Imel je lepega arabskega konja, ki je bil pokrit s tigrovo kožo, na živodrečem jermenu so viseli srebrni zvončki, na konjevi glavi pa se je zibal lep šop čaplinih peres. Na konju je sedel postaven jezdec in njegova obleka se je kosala z lepo opremo njegovega konja; bel turban, bogato z zlatom vezan, mu je pokrival glavo; suknjč in široke hlače so bile iz živodrečnega blaga, ob strani mu je visel zakrivljen meč z bogatim držajem. Turban je imel potisnjen globoko na obraz; to in pa črne oči, ki so se bliskale izpod gostih obrvi, pa dolgi brki, ki so mu viseli pod zakrivljenim nosom, so ga delali divjega, drznega. Ko se je jezdec na petdeset korakov približal čelnemu oddelku karavane, je spodbodel konja in je bil v nekaj trenutkih pri njem. Bilo je nekaj nenavadnega, da se je pokazal en sam jezdec v puščavi; zato so čuvaji, boječ se napada, naperili svoje sulice proti njemu. »Kaj hočete?« zakličje jezdec, ko vidi, da bo en ga tako bojevito sprejeli. »Mar mislite, da bo en sam mož vašo karavano napadel?« Osramočeni so čuvaji zopet dvignili sulice, njih načelnik pa je jezdil k njemu in vprašal, kaj želi.

P I S A N O P O L J E

„Komunistična gnezda
je treba uničiti.“

Dr. Jos. Doležal, eden izmed voditeljev dr. Šramekove »Ljudske stranke«, je v »Lido vih listih« napisal sicer kratek, pa kaj izviran članek, o gledanju na komunistično nevarnost s stališča CSR. Najprej opisuje upravičenost in neupravičenost strahu pred boljše-
vismom za Anglijo, Francijo in Nemčijo, o nevarnostih, ki naj bi iz komunizma pretile CSR, pa pravi:

»Mi smo komunistično nevarnost že leta 1920 dokončno odpravili. Od te dobe si komunisti pri nas ne morejo privoščiti nič drugega kakor tu in tam kako ponesrečeno demonstracijo, inozemstvo pa zapeljuje njihovo dosti veliko število pri volitvah in v skupščini. Da pa so s stališča države neškodljivi, o tem je prepričana tudi prva vladna stranka, republikanska stranka, katere tisk je pri zadnjih volitvah komunistom vidno prizanašal, najbržejši boj pa je naperil na znotraj, proti češko-slovaški meščanski fronti.

Toda v našem pa je tudi pri nas komunistična nevarnost: to je v zalezovanju duš mladine in delavstva, v zanikanju temeljnih narodnih in moralnih opor vzgoje in življenja. Mi trpimo komuniste samo zato, ker svojega zločinskega programa ne izpolnjujejo in ker se delajo kakor da so od njega odstopili. Vsebinsko njihovega programa in namenov pa je trajna nevarnost in s tem je treba voditi brez-kompromisno borbo.

Šele kadar neusmiljeno zatremo to gnezdo razvrat, bomo mogli z uspehom zagovar-

jati pred Evropo svoj obrambni in zavezniški dogovor s Sovjetsko zvezo, ne da bi jo mogla nemška propaganda proti nam zlorabljati in obračati. To je paradoks, pa je le res. V najboljših mednarodnih odnosih s Sovjetsko Rusijo morejo biti države, ki so znotraj svojih dežel uničile komunizem. To pri nas razumejo tudi socialisti, ki so znova zavrgli misel, da bi komunističnega kozla postavili na vrtnarja v naši »ljudski fronti«.

Vsaka zmaga komunizma bi pri nas pomenila notranjo zmedo in boje in to bi naša sosede samo dražilo, da bi napravili kaj takega, kakor vidimo na Španiji. Zmaga komunizma pri nas bi bila začetek konca naše samostojnosti. Nasprotno pa uničenje komunističnega vpliva našo moč in samostojnost utrdi in mednarodno okrepi.

Potemtakem komunistična nevarnost pri nas ne grozi, nujno pa je, da se uničijo gnezda, iz katerih bi mogla kdajkoli priti škoda za državo.

Sv. oče protestira

Uradno vatikansko glasilo »Osservatore Romano«, poroča, da je papež Pij XI. sporodil madridski vladi svoj odločen protest zoper grozodejstva, ki so se izvršila v Španiji na duhovščini in cerkvah. Sv. stolica ugotavlja, da so rešči milicniki po vsej Španiji udarili cele trupe duhovnikov, redovnikov in redovnic, ki na noben način niso bili zamešani v politično borbo. Druge redovnice so bile spredene iz bolnišnice in podlo napadene ter zasmovane. Napadalec niso samo požgali cerkve in samostanov, ampak so celo oskrnili grob-

vodstvom zagrebških Slovencev si bodo romarji ogledali znamenitosti mesta do 5. popoldne, nakar se odpeljejo v Rajhenburg. V lurski baziliki bo zvečer kratek poudarni govor in rimska procesija z gorečimi svečami, med procesijo pete litanije M. B., 8. sept., na praznik Rojstva Marijinega, bo zjutraj slavnostna pridiga in slovesna pontifikalna ev. maša, po sv. maši prosto popoldne za ogled trga in okolice. Moški imajo skupni obisk samostana oo. trapistov. Popoldne ob pol 1 bo slovo v baziliki: govor, litanije in poslovilna pesem. Ob 2 odpelje poseben vlak proti Ljubljani, da bodo mogli romarji izven Ljubljane domov še z večernimi vlaki.

Ker gre z romarji več hrvatskih in slovenskih cerkvenih dostojanstvenikov (naprošen je tudi zagrebški nadškof-koadjutor prevz. g. dr. Alojzij Stepinac), je pričakovati, da se bodo le-tim v obilnem številu pridružili tudi verniki, kakor slovenski, tako tudi hrvaški. Naj bi ne bilo župnije, ki bi ne poslala vsaj enega romarja na to dvojno točko poti! Preč. gg. duhovniki so s tem vladno naprošeni, da bi šli blagohotno ljudem na roko in da bi to lepo romanje priporočili s prižnice.

Vojna s posebnim vlakom, pa naj kdo vstopi v poseben vlak na katerikoli postaji, stane 90 Din. Denar je treba poslati vodstvu najpozneje do 30. avgusta na naslov: »Po božjem svetlu, Ljubljana, Wolfova ulica št. 1. (Kdor plača za 10 romarjev, dobi eno vozovnico za poseben vlak brezplačno.) Za vožnjo z rednimi vlaki do priključne postaje na poseben vlak (do Ljubljane, Zidanega mosta, Celja in Grobelnega) velja polovična voznina.

Duhovno vodstvo romanja je prevzel gospod konzist. svetnik Janez Ev. Kalan.

Kdor želi podrobnejši pojasnil ali položnico, naj piše dopisnico na naslov: »Po božjem svetlu, Ljubljana, Wolfova ulica 1. (pisarna »Svete voj-ske«). Romanje izkaznice in vse potrebno za potovanje bo vodstvo odposlalo romarjem 1. sept.

— Enoletni trgovski tečaj pri trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2-11, ima ed in i pravico, da izdaja izprečevala, ki služijo kot dokaz dovršene vajeniške dobe in poldruga leta pomočniške prakse v trgovski obrti. Poučnjeje profesorji trgovske akademije. Šolnina 230 Din (oz. 110). Stenotipistovski tečaj 60 Din. Vpisovanje in vsa pojasnila dnevno od 9—12 in od 15—18 pop.

»Kdo je lastnik karavane?« vpraša jezdec. Karavana ni last enega gospoda,« odvrne načelnik, »je več trgovcev, ki potujejo iz Meke v svojo domovino; le spremljamo skozi puščavo, ker nadleguje popolnike pogosto vsakovrstna sodrga.« »Peljite me torej k trgovcem,« zahteva tujec. »Tega sedaj ne moremo storiti,« odgovori načelnik, »ker moramo brez postanka dalje potovati in so trgovci vsaj četiri ure daleč za nami; če pa hočete z menoj naprej jezdit, dokler se za opoldanski počitek ne ustavimo, bom ustregel vaši želji.« Tujec ni nalo nič odgovoril; potegnil je dolgo pipo, ki jo je imel na sedlu privezano in je začel puhati iz nje dim v velikih oblakih, med tem ko je ob načelniku jezdit dalje. Ta je bil v zadregi, kaj naj s tujcem stori; ni se upal vprašati ga naravnost po imenu; skušal je zaplesti ga v pogovor; toda na njegove besede: »Dober tobak kadite,« ali: »Vaš vranec ima pa čvrst korak,« mu je tujec le kratko odgovoril: »Da, da!« Končno so dospeli na kraj, kjer so hoteli opoldne počivati. Načelnik je razpostavil svoje ljudi na stražo, on sam pa se je s tujcem ustavil, da bi pričakala karavano. Trideset težko otovorjenih kamel je šlo mimo, vodili so jih otoroženi gonjači. Za temi je prišlo na lepih konjih ohih pet trgovcev, ki jim je pripadala karavana. Bili so to večinoma priljetni možje, resne in postayne zunanosti, le enemu se je videlo, da je mnogo mlajši od drugih, pa tudi bolj vesel in živahen. Veliko število kamel in tovarnih konj je karavano zaključevalo.

Postavili so šotore, naokoli pa so razvrstili kamele in konje. V sredi je bil velik šotor iz mo-dre svilu. Tja je peljal načelnik straže tujca. Ko sta stopila skozi zastor v šotor, so sedeli trgovci na blazinah, ki so bile z zlatom vezene; črni suž-nji so jim slegli z jedjo in pijačo. »Koga ste nam pripeljali?« je zaklical mladi trgovec vodniku. Preden je načelnik mogel odgovoriti, je dejal tu-jec: »Ime mi je Selim Baruh in sem iz Bagdada; ne poi v Meko me je ujeta roparska tolpa in

pred tremi dnevi sem se skrivaj rešil iz sužnosti. Veliki prorok mi je dal, da sem že oddalec za-slišal zvonce vaše karavane in tako dospel do vas. Dovolite mi, da potujem v vaši družbi; svo-jega varstva ne boste naklonili morda kakemu ničvrednežu in ko dospel v Bagdad, vam boga-to poplačam vašo dobroto, kajti jaz sem nečak velikega vezirja.« Tedaj je izpregovoril najsta-rejši izmed trgovcev. »Selim Baruh,« je dejal, »dobrodošel v naši senci. Veseli nas, da ti mo-remo pomagati; najprej pa sedi in jej in pij z nami.«

Selim Baruh je sedel k trgovcem in jedel in pil z njimi. Po obedu so sužnja pospravili po-sodo in prinesli dolge pipe in turški sorbeti. Trgo-vcji so dolgo sedeli molče, puhali modraka-ste oblake dima v zrak in gledali za njimi, kako so delali kroge, ki so se vedno bolj večali in se končno porazgubili. Slednjič pretrga molk mladi trgovec. »Tako sedimo že tri dni,« je dejal, »na konju in pri mizi, ne da bi si kako čas krajšali. Meni je strahovito dolgčas, zakaj vajen sem po obedu gledati plesalce ali poslušati petje in god-bo. Ali ne veste prav ničesar, prijatelji moji, kar bi nam čas krajšalo?« Starejši štirje trgovci so kladli dalje in videlo se je, da resno razmišljajo o tem, tujec pa je dejal: »Če mi dovolite, vam hočem nekaj predlagati. Na vsaki postaji naj bi eden izmed nas drugim kaj pripovedoval. To bi nam že pregnalo dolg čas.« Selim Baruh, prav si govoril,« de Ahmet, najstarejši izmed trgo-vcv; »sprejmem predlog.« »Veseli me, da vam predlagam,« pravi Selim; »da pa boste vi-de-li, da ne terjam ničesar, kar bi ne bilo prav, hočem sam začeti.«

Zadovoljno so se pomaknili trgovci bliže skupaj in veleli tujcu, naj se vsede v sredo. Suž-nji so zopet napolnili kozarce, nebasali svojim gospodom pipe in prinesli žareče oglje, da so

»Tako imenujejo na vzhodu pijačo iz sad-nih sokov s sladkorjem in drugimi dodatki.

jih prižgali. Selim pa si je osvežil glas s kre-pkim požirkom sorbeta, si zavil dolge krepe in dejal: »Čuite torej zgodbo o kahlu štrku.«

ZGODBA O KALIFU ŠTRKU

1.

Kalif¹⁾ Hazid v Bagdadu je sedel lepega po-poldne udobno na divanu; prej je bil malo spa-l — bil je vroč dan — in je bil zdaj prav dobre volje. Kadil je iz dolge pipe, ki je bila narejena iz dišečega lesa, pil sem ter tja malo kave, ki mu jo je podajal suženji, in si vsakokrat zadovoljno pogledil brado, kadar mu je bilo vse po-godu. Skratka, kalifu se je videlo, da se je prav dobro počutil. O takem času se je dalo z njim dobro govoriti, ker je bil tedaj vedno prav blag in ljudomil; zato ga je tudi njegov veliki vezir²⁾ Manzor vsak dan obiskal o tem času. Tudi to po-poldne je prišel, toda zelo zamišljen, čisto proti svoji navadi. Kalif vzame pipo iz ust in pravi: »Zakaj si pa tako zamišljen, veliki vezir?«

Veliki vezir prekriža roki čez prsi, se pri-kloni pred gospodom in odgovori: »Gospod, če sem zamišljen, ne vem, a spodaj pred palačo stoji krošnjar, ki ima tako lepe reči, da me ježi da nimam preveč denarja.«

¹⁾ Kalifi so bili kot Mohamedovi nasledniki duhovni in svetni vladarji mohamedancev. Rod-bina Abasidov (najimenitnejši med nimi je bil Harun al Rašid 786—809) je leta 762 prestavila svojce prestolnico iz Damaska v Bagdad v Me-zopotamiji.

²⁾ prvi minister v mohamedanskih državah. (Dalje prth.)

V vsako hišo Domoljubal

niso in mrliče. Ne onemogočuje se samo bogoslужbo po cerkvah, ampak tudi po privatnih svetiliščih in v več slučajih so vdrlili v hiše, v katerih se nahajajo kapele ter so razrušili oltarje in profanirali posvečene predmete, katere so po znanem vzgledu na javnih trgih razginali.

Cepprav sv. stolica priznava, da je vlada katerikrat v težkem položaju, da ne more preprečiti takih grozodejstev od strani elementov, ki jih je vlada sama oborožila, se ne sme pozabiti, da tudi v preteklosti opetovane prilube sv. stolice niso ničesar pomagale in je vlada mirno dopuščala nasilstva proti duhovščini in cerkvi, ki se v politični borbe španskega naroda ni nikoli vmešavala.

Če se dozda v Madridu niso ozirali na vse proteste papeža, vsaj sedaj vse kulturne osebe in krščanska Evropa pričakuje, da bo madridska vlada vendar enkrat posegla vmes in tako divjanje preprečila ter vsaj javno obžalovala svetoskrunstva in na jasn in odkrit način izjavila, da ni zanje odgovorna.

Čebele so ga umorile

V Tirneau v Avstriji je živel 58 letni kmet Franc Klauzer. Po nerodnosti je neki večer prevrnil panj s čebelami, ki so se zakadile in kmeta in ga tako zelo opikale, da je po petih minutah obležal na mestu mrtve.

Kar čuvaj ni mogel, je napravil pes

Redek primer umnosti je pokazal nedavno pes, ki je v neki zagrebški tovarni bil vsako uro na straži in s čuvajem redno obšel vsa tovarniška polopja.

Neko noč, ko sta čuvaj in pes že dokončala svoj običajni ogled, zaslišita v bližini močan krik. Dve ženski. nočni delavki, smrtni sovražnici, sta si zaradi neklih ljubavnih zadev skočili v lase in se dejansko lotili druga druge. Ena je vzela celo nož v roke.

Čuvaj stopi med nje, da bi ju razdružil, a ni uspel, čeprav je udrihal po njih s pasjim bičem. Pa glej! V trenutku, ko je ena visoko dvignila odprt nož, da ga drugi zasadi v telo, skoči pes — imo mu je bilo Rolf — z bliskovito naglico proti borilkama, pograbi tisto, ki je imela nož, za roke in ji iztrga nož. Pes je svojo nalogo dobro izvršil. Vesel in z nožem v zobeh je bežal v čuvajnico k svojemu gospodarju in se ni več brigal za žensko bitko, ki je nazadnje po pasji zaslugi vendarle končala brez smrtne nesreče.

Ob Sotli je mačkovstvu postavljena meja

V »Slov. gospodarju« čitamo: »Slovenski zemlji smo posvetili z lučjo dejstev. Nismo krivi, če jo je ta luč zaščemela v oči. Ne preneso vsako oko ostroti, ki je svojska svetloba. To pa ni krivda svetlobe, marveč organa človeškega telesa. Dejstva ostanejo ter bodo naprej izžarevala iz sebe luč. Dejstvo je, da se je morala v Dubravi pri Zavrču o priključitvi zborovanja, ki so ga mačkovi priredili v prvi vrsti za Slovence, slovenska zastava umakniti pred hrvaško. To je izraz političnega prezira slovenstva od strani mačkovstva. Ako je smela hrvaška zastava svobodno plapolati v zraku, zakaj ni ob njej smela biti izobešena tudi slovenska zastava? Ali je to hrvaško-slovensko bratstvo? Ugotavljamo po

naših slovenskih polzvedbah, ki smo jih prejeli, da se je morala v Dubravi umakniti slovenska zastava na dveh hišah, ne le na eni. Takšna je bila tamkaj hrvaška narodna nestrpnost. To pa razsvetljuje v žarki luči odnos mačkovstva do slovenstva. Mačkovstvo je za nas tuj činitelj in nima pravice do obstoja na slovenski zemlji. Če so Hrvatje z mačkovstvom zadovoljni, je to njihova stvar. Ob Sotli pa je temu mačkovstvu postavljena meja, preko katere ne sme. Slabo znamenje bi bilo za nas Slovence, ako bi vodstvo pokreta za slovenstvo in njegove pravice bilo postavljeno pod tuje skrbstvo. Tega ne morejo dovoliti in tudi ne bodo dovolili tisti, ki se borijo za staro slovensko pravdo!

Križaljka

Vodoravno: 1 lakota, 5 žival-plazilec, 9 italijanski denar — dvojina, 10 sad, 11 izraz pri kar-toh, 12 mesto v Sloveniji, 18 tridina členica, 19 za nimiva igra, 21 ravšina, 22 čebelin izdelek, 23 veznik — del napisa na križu, 25 najvišji obelstnik v banovini, 26 dolžinska mera — kratica, 27 del davea, 29 predplačilo — množina, 30 prva žrtev uboja, 31 bivamo na njem, 32 jok, 34 prva žena, 35 število, 36 roža v žilu, 38 osebnik zaimek, 39 odeja, 41 naš denar, 43 veznik, 46 ploskovna mera, 47 raj, 49 del voza, 50 veleknih glogola vede, 52 domača žival — plava, 54 muslimanski bog, 55 neslovenski izraz za »žico«.

1	2	3	4			5	6	7	8
9						10			
11			12	13	14	15	16	17	18
19	20	21					22		
	23	24		25			26		
	27		28				29		
	30					31			
	32				33	34			
	35			36		37	38		
39	40			41		42	43	44	45
46			47			48		49	
50		51				52	53		
54						55			

Navpično: 1 neslovenski izraz za »steklenico«, 2 madež, 3 glej 46 vod., 4 se dviga iz dimnika, 5 prostor za pevec v cerkvi, 6 glej 3 navp., 7 skupina (ovac), 8 drag kamen, 13 glej 3 navp., 14 otok v severnem delu Jadranskega morja, 15 moško krstno ime, 16 glej 25b vod., 17 gl. 38 vod., 20 človek, ki se ponareja, 22 se napravi na mlec, 24 nedoločni zaimek, 26 plug, 28 uradna listina, s katero pošiljamo denar po pošti, 29 angelov pozdrav Mariji, 33 brazgotina na koži, 36 je ogrožen od vseh strani, 37 velika lesena posoda, 39 dobra pijača, 40 plica-roperica, 41 glej 18 vod., 42 del napisa na križu, 44 glej 39 vod. — dvojina, 45 bodeč plevel, 47 diš (sapel), 48 nam služi za povezovanje sena na vozu, 51 glej 18 vod., 53 glej 13 navp.

Rešitev uganke: »Stična«

Navpično: 1 Kostelec, 2 kanonik, 3 Amerika, 4 anrhija, 6 šar, 7 konec, 8 arena, 9 ena, 15 maslo, 16 obala, 17 obitelj, 18 gvaš, 20 šola, 20a Senklavž, 23 tikva, 24 IN, 25 č. g., 26 nogka, 29 Krek, 31 taca, 32 iver, 35 on, 36 an, 37 narl, 43 INRI, 46 Eva, 48 dr., 49 ar.

Vodoravno: 5 ošak, 8 Amez, 10 seno, 11 rena, 12 tron, 13 erar, 14 nem, 16 enl, 17 Olgica, 19 baklaj, 21 Bovi, 22 Stična, 27 oje, 28 ica, 29 klin, 30 goit, 32 lan, 33 široko, 36 aga, 36a Ana, 38 en, 40 ve, 41 vnuk, 42 ca, 44 lahok, 45 arena, 47 JRZ, 50 vrv, 51 ti, 52 ura, 53 ara, 54 riž.

Najstarejši mlin na veler je v šreju Nentucke-hu na Nizozemskem. Zc 100 let mlje, pa ni bil še nikoli popravljen.

DROBTINE

Pod angleškimi imperijem sonce ne zakle. — Pod angleškim cesarstvom (imperijem) ne zaida sonce. Človek bi mislil, da se s tem dejstvom ponajšo samo Angleži. Toda zadeva je molo drugačna. To dejstvo je dobro znano tudi prebi-valstvu v kolonijah vseh barv, belema, rumenemu in črnemu. To je dokazal profesor Sorabyi v svojim govoru pred izbranim občinstvom v Londonu. Pripovedoval je, kako je indijski podkralj lord Willington priredil v Delhiu slavnostno večerjo, na katero je povabil tudi Indijce. Ti so se vebili odzvati in prišli na obed v nenavadni obleki. Na glavi so nosili širok klobuk, običajen v vročih krajih, ki ga rabijo mornarji, ki plujejo po morju v južnih deželah. Indijci so ponosno prikoralali v dvorano s klobukom na glavi. Neki angleški uradnik jih je opozoril, da to vendar ne gre. Spodobilo se, da snamejo klobuk. Uradnik jih je tudi vprašal, zakaj vendar potrebujejo takšen klobuk proti soncu ponoči, ko sonce ne sije. Eden izmed Indijcev jim je odgovoril: Vi kol Angleži bi morali vedeti, da pod angleškim cesarstvom sonce nikdar ne zaida.

Lepe počitnice. Mož svoji ženi: »In vendar sem dobil teden dni počitnic.« — Žena: »Zdaj boš lahko vi prerahel, pokosiš travo, očisti klet, popraviš streho in prepletkal kuhinjo.«

Dragoceno pičje gnezdo. Blizu podružnice nemške državne banke v Bremenu je na nekem vrtu delavec, ki je obrezoval drevje, našel nepokvarjeno pičje gnezdo. V gnezdu je opazil vse polno majhnih in drobcih barvastih koščkov papirja, ki so bili silno spretno in umetno vdeleni v gnezdo. Ti mali pičji-stavbeniki tega gnezda so si za svoje stavbeno gradivo izbrali nemške tisočake, kateri seveda niso bili več veljavni in jih je nemška državna banka že uničila. Te koščke papirja, večje in manjše, so pičji lopo sestavili in povežali z volnenimi nitami ter drugimi ličavi v irno gnezdece. Delavec, ki je gnezdo našel, ga je podaril mali deklici, katere je imela redko veselje, da je lastnica gnezda, ki je sestavljeno iz tisočakov. Pičji so svoje gradbeno gradivo nožbrž kar brezlično naročili iz bližnje državne blagajne, ki je svojčas cele kupe teh bankovcev dala uničiti. Sedaj menda to dragoceno gnezdo hrani banka.

Moževa seja. Če bi se pa seja zavlekla, ženica, ti sporočim v pisemcu, da me ne boš čakala k večerji. — Ne bo treba, ker sem pisemce že našla v žepu tvoje suknje.

Soferji pod boljševiki. Male dnevne vesti »Večerne Moskve« nam slikajo resnično življenje v Rusiji. Kmalu po novem letu je bilo obsojenih več moskovskih soferjev na zapor od 6 mesecev do 3 let, ker so prejeli napitnino. Njihovi avtomobili so namreč državna lastnina. Zasebni avtomobil je pod sovjetsko veliko redkost, posebno odklikovanje zaslužnih javnih delavcev. Moskovski soferji morajo dnevno oddajati državni blagajni vse zaslužek. Blagajna ga pregleduje na temelju avtomobilskega števca in soferjem potem prepusti za nagrado določen del vsega zneska. Soferji so bili menja, da ne bič to določba njihovih napitnin. »Saj smo državni plačanci, kar je kazal števec.« so izjavili pred sodniki, na vse ostalo je naš osebni zaslužek. Sodišče je počulo soferje o napačnosti takšnih nazorov in jih poslalo v zapor. — Se bolj žalostna usoda je zadela 29-letnega soferja Valentina Ivanova. V noveletni noči je bil vinjen, zaletel se je v skupino gojenec vojne šole, povozil na smrt dva in ranil sedem oseb. Sovjetski kazenski zakonik določa za podobne zločine kot najvišjo odmero 10 let ječe. Sodniki so obsodili Ivanova na smrt, ker ni povozil navadne ljudi, temveč bodoče častnike. — Posebna ljubezen in spoštovanje do rdeče vojske je sveta dolžnost slehernega proletarca.

Po zborovju ga upajo najti. V neko ameriško trgovino je bil izvržen vlom in policaji so izrazili upanje, da bodo zločinca izsledili, in sicer s pomočjo znamenj, ki jih je pustil za seboj. Zločinec je namreč vgriznil kos sira in tam pustil sledove zob.

Pred nedavnim je neki profesor kemije na Harvard univerzi naredil etavo, da bo použil svojo arajco. V ta namen je isto razstopil v neki kristini, razdelil ali lotil tvarino, potem je pa bistvena stvari naurazni na kruh ter vse skupaj použil. Stava je bila dobljena.

Sveža kapljica čebelnega strupa tehta 3 desetinke miligrama.

RAZNO

Studenec pri Sevnici. V nedeljo, dne 30. avgusta, bodo na Studencu občinske volitve. Ljudstvo je silno veselo, ker ve, da je zopet prišel čas, ko bo lahko svobodno glasovalo brez bajonetov in »inospas«. Krajevna organizacija JRZ je po vseh vaših priredila sestanke, na katerih je ljudstvo svobodno odločilo, kdo jih bo zastopal v občinskem odboru. Na skupnem sestanku pa je ljudstvo enodušno izbralo za nosilca liste Štojsa Franceta, poslanca in trgovca na Studencu. Tako je naša lista sestavljena iz najboljših mož, ki jamčijo, da bo občinska uprava po 30. avgustu v najboljših rokah. Naša lista je že potrjena. Že sedaj lahko rečemo, da bo zmaga naša! JNSarjem kar ne gre v glavo, da bodo popolnoma propadli. Že cel mesec tekata okrog dva njihova generala brez vojske, da bi »sfilikala« skupaj svojo listo. Z lažmi hočeta pridobivati volivce, toda vse skupaj jim nič ne pomaga, kajti ljudstvo dobro ve, s kom ima opraviti. Kdo je še, ki si želi potom teh ljudi priklicati nazaj Jevtiča, Kramerja, Pucija in druge? Kdo je še, ki ga JNSarški bič ni zbudil?

Vsi, ki želijo, da se na občini vpostavi red in pravica, da se bodo popravljale občinske poti, ki so take, da se sploh poti ne morejo imenovati, naj enodušno glasujejo za listo JRZ, katere nosilec je Franc Štojs. S tem bomo dokazali, da nikdar več ne dopustimo, da bi našo občino upravljali pristaši kakega Jevtiča. Na dan 30. avgusta bo zmaga naša pravica nad krivico. Naše nasprotnike pa čaka na dan volitev ljudska obsodba, ki so jo zaslužili.

★

Zmotil se je. Nekega možakarja so za razne zasluge izvolili častnim občanom. Par dni za tem je mož šel po opravkih in ker se je utrudil, je sedel pod lipa, da si odpotuje. Kmalu pride mimo županova hči in se prikloni, takoj za njo je šel neki trgovec, ki se je odkril, ko je prišel mimo. Nazadnje je prišla še žena občinskega sluga, ki se je tudi globoko pripognila. Možakar je vstal ter dejal s ponosom: Vseeno je nekaj lepega biti častni občan, vse te spoštuje. — V tem hipu se je ozrl ter videl na lipi pribito sveto podobno.

Kmetije!

Vaša stanovska organizacija je
Kmečka zveza!

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potem katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupno-močnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik „SLOVENEK“, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča!

Mali oglasi

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslovo oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Manjše posestvo

na Brezjah (Marija Pomagaj) - prodam. Ciril Jelenc - Maribor, Slovenska 13.

Kolesa, šivalne stroje

malo rabljene najbolj-
ših znamk po never-
jetno nizkih cenah;
napredaj edino pri
»Prometu nasproti Kri-
žanske cerkve.

Posestvo z dobrim go-
spodarskim
poslojem, za čelvero
živine, ceno napredaj.
Podrobnosti pri Anton
Kirn, Golše 12 p. Kres-
nice ob juž. žel.

Hlapca, pridnega in
poslušnega za
vsa kmetijska dela spre-
me Sojar, Ljubljana-
Vič št. 36.

Hlapca, kmečkega, po-
štenega in
pridnega sprejme A.
Černe, Zg. Siška št. 25,
Ljubljana VII.

Šivalna stroja

z okroglim čolnikom,
malo rabljena, šivata
naprej in nazaj; kro-
jaški in ženski, ceno
Din 1300 Din prodam.
Gradaška 8.

Bukova drva

suha, večjo množino,
kupi Pogačnik, Ljub-
ljana, Bohoričeva ul. 5.

Delavske čevlje

od 100 Din naprej, goj-
zerje, škornje itd. naj-
boljše dobite pri Jernej
Jeraj, Zapogo št. 10,
Smlednik.

Posestvo na Pešteniku
št. 13 pri
Višnjigori se proda a
prevžitkom.

Hlapca h konjem in
kravam spre-
mem takoj. - Ponudbe
poslati na upravo Do-
moljuba pod »Samosto-
jen« št. 11983.

Fanta 15-18 letnega
za kmečka dela
sprejem. Zg. Kašelj 28
p. Dev. Mar. v Polju.

Vse vrste moške obleke
in perila priporoča po
najnižji ceni, Presker,
Sv. Petra c. 14.

Vaše terjatve pri
branil-
nicah in posojilnicah
vnovčujem hitro in po-
šteno. Obrnite se na
edino pisarno, ki je
oblastveno dovoljena in
priložite znamke. Ru-
dolff Zore, Ljubljana,
Gledališka ulica št. 12.
Telefon 38-10.

Gepelj že stari prod-
jaš al' mlati-
nice bi znebil se rad.
Ie pridno v Domoljuba
inseriraj, kupca ti kaj
kmalu privede njegov
mal inserat.

Skupni stroški minule svetovne vojne vseh
držav so znašali okrog 400 milijonov dolarjev; v
istih je pa padlo 20 milijonov vojakov.

Arabska navodila za lepo vedenje imajo 24
predpisov za vedenje pri jedi.

Dunajski sejem

6.—12. septembra 1936

Tehnični in poljedelski sejem do 13. septembra

Veliki srednjeevropski sejem

Razstavljaleci iz 18 držav
Nakupovalci iz 72 dežel

Brez potnega vizuma! S sejsmo izka-
znico in potnim listom prost prehod v
Avstrijo. Ogrski prehodni vizum se dobi
s sejsmo izkaznico na meji. Znatno zni-
žana vozna na jugoslovanskih, ogrskih
in avstr. železnicah, na Donavi, na Ja-
dranskem morju ter v zračnem prometu.

Pojasnili vseh vrst kakor tudi sejsmske
izkaznice (po Din 50.—) se dobe pri
Wiener Messe A. G. Dunaj VII
in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:
Avstrijski konzulat, Dunajska c. 31

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Pataik)
Tyrševa cesta 1

Zveza za tujski promet v Sloveniji (Pataik)
podružnica Hotel Miklič, nasproti
glavnega kolodvora.

Podnevi se rodi več otrok. Dr. Boie v Helsing-
forsu je natančno preiskoval, ali se več otrok rodi
podnevi ali ponoči. Zanimal se je za 7751 rojstev.
Ugotovil je, da se proti splošnemu mnenju rodi
ponoči manj otrok kakor podnevi. Izmed navede-
nega števila se je rodilo 3887 otrok podnevi, po-
noči pa 3846. Med 6. in 9. zjutraj se je rodilo 1059
otrok, najmanj se jih podnevi rodi med 12 in 13,
to je 905. Drugi zopet menijo, da se ponoči največ
otrok rodi od polnoči do 5. zjutraj. Tudi to ni res.
V tem času se je rodilo 1018 otrok.

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov in vrednostne papirje
vnovčuje po najvišji ceni takoj v gotovini
Aležij Planinšek, Ljubljana, Beethovnova 14/1

Najdebelejši krompir, ki so ga doslej dobili,
je meril po dolgem 16 cm, počez pa 12 cm, a
tehtal je 987 gramov, torej skoraj 1 kg! Okus je
bil navaden; zrastlel pa je pri Berlinu.

Najbolj naporno duševno delo je igranje na
klavir, osobito pri klasičnih komadah; pri tem mo-
ra igralec vpoštevati po 60 opazovanj v eni se-
kundi.

Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine.

kjer biva nad 350.000 naših rojakov?

Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je naj-
bolje, ako si takoj naročite mesečnik

„Izseljenski vestnik Rafael“

ki na osemih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini.
Naročnina znaša letno za Jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.

Naročite si ga in pišite še danes na naslov:

Uprava Izseljenskega vestnika Rafaela, Ljubljana, Tyrševa 52